

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO
(penktoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. liepos 8 d.*

Byloje T-198/01

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, įsteigta Ilmenau (Vokietija), atstovaujama iš pradžių advokatų S. Gerrit ir C. Arhold, vėliau – advokatų C. Arhold ir N. Wimmer, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama V. Kreuzschitz ir V. Di Bucci, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė,

palaiikomą

Schott Glas, įsteigtos Mayence (Vokietija), atstovaujamos advokato U. Soltész,

įstojusios į bylą šalies,

* Proceso kalba: vokiečių.

dėl 2001 m. birželio 12 d. Komisijos sprendimo 2002/185/EB dėl Vokietijos Federacinės Respublikos suteiktos valstybės pagalbos *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* (Vokietija) (OL L 62, 2002, p. 30) panaikinimo

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(penktoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas R. García-Valdecasas, teisėjai P. Lindh, J. D. Cooke, H. Legal ir M. E. Martins Ribeiro,

sekretorė D. Christensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2003 m. gruodžio 11 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

- 1 Pagal EB 87 straipsnio 1 dalį valstybės pagalba, kuri daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškraipo konkurenciją, yra nesuderinama su bendrąja rinka, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartis nustato kitaip.

2 EB 87 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Bendrajai rinkai neprieštaraujancia gali būti laikoma:

<...>

c) pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui <...>“.

3 1994 m. gruodžio 23 d. Komisija paskelbė pranešimą, nustatantį Bendrijos rekomendacijas dėl valstybės teikiamos pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti (OL C 368, p. 12, toliau – rekomendacijos dėl pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti), taikytinas nagrinėjamoje byloje. Šiose rekomendacijose nurodoma:

„1.2. Tam tikromis aplinkybėmis <...> gali būti pateisinama su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir jų restruktūrizavimui skatinti skirta valstybės pagalba. Tai gali būti pateisinama, pavyzdžiui, socialinės ar regioninės politikos sumetimais, arba kai yra pageidautina išlaikyti konkurencinę rinkos struktūrą, nes įmonių išnykimas gali priversti prie monopolijos ar siauros oligopolijos, arba kai reikia atsižvelgti į mažų ir vidutinių įmonių sektoriaus ypatingus poreikius ir bendresniu ekonominiu požiūriu šių įmonių naudingą vaidmenį.

<...>

3.2. Pagalba restruktūrizavimui

<...>

3.2.2. Bendrosios sąlygos

<...> tam, kad Komisija galėtų patvirtinti pagalbą, restruktūrizavimo planas turi atitikti visas toliau nurodytas bendrąsias sąlygas.

A. Gyvybingumo sugrąžinimas

Kiekvieno restruktūrizavimo plano *conditio sine qua non* yra jo gebėjimas per protingą laikotarpį atstatyti ilgalaikį įmonės gyvybingumą remiantis realistinėmis prielaidomis dėl jos ateities veiklos sąlygų. Dėl to pagalba restruktūrizavimui turi būti susieta su perspektyvia restruktūrizavimo ar atkūrimo programa, kurią būtina pateikti Komisijai kartu su visais reikalingais paaiškinimais. Šis planas turi įgalinti per protingą laikotarpį atstatyti įmonės konkurencingumą.

<...>

C. Pagalbos proporcingumas restruktūrizavimo išlaidoms ir teikiamai naudai

Pagalbos dydis ir intensyvumas neturi viršyti restruktūrizavimui būtino minimumo ir turi būti susietas su laukiama nauda Bendrijos požiūriu. Dėl šių priežasčių pagalba gavėjai paprastai turėtų reikšmingai prisidėti prie restruktūrizavimo plano

įgyvendinimo nuosavomis lėšomis ar komercinėmis sąlygomis gautu finansavimu iš kitų šaltinių. Siekiant išvengti konkurencijos iškreipimų vengtina teikti pagalbą tokia forma, kuri suteiktų įmonei grynujų pinigų perteklių, kuris gali būti panaudotas agresyviai, rinką iškreipiančiai veiklai, nesusijusiai su restruktūrizavimo procesu. Pagalba taip pat neturi būti naudojama restruktūrizavimui nebūtinoms naujoms investicijoms. Pagalba finansiniam restruktūrizavimui neturi per daug mažinti įmonės finansinių įsipareigojimų.

<...>“

- 4 Valstybės pagalbos kontrolės srityje 1999 m. balandžio 16 d. įsigaliojo 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1).
- 5 Pagal šio reglamento 4 straipsnio 4 dalį Komisija pradeda formalus tyrimo procesą dėl pranešime nurodytos priemonės, jeigu po pirminio patikrinimo jai kyla abejonių dėl šios priemonės suderinamumo su bendrąja rinka. Pagal šio reglamento 6 straipsnio 1 dalį ji pasiūlo suinteresuotajai valstybei narei ir kitoms suinteresuotosioms šalims pateikti pastabas per nustatytą laikotarpį. Pagal reglamento 6 straipsnio 2 dalį gautos pastabos pateikiamos suinteresuotajai valstybei narei, kuri gali į jas atsakyti.
- 6 Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Po to, kai Komisija priima sprendimą pradėti formalus tyrimo procesą, kiekviena suinteresuotoji šalis gali pateikti pastabas pagal 6 straipsnį. Kiekvienai minėtas

pastabas pateikusiai suinteresuotajai šaliai ir kiekvienam individualiam pagalbos gavėjui išsiunčiama pagal 7 straipsnį priimto Komisijos sprendimo kopija.“

Ginčo aplinkybės

- 7 *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* yra Vokietijos bendrovė, turinti savo buveinę Ilmenau mieste, Tiuringijoje. Ji užsiima stiklininkyste.
- 8 Bendrovę 1994 m. įsteigė sutuoktiniai Geiß siekdami perimti keturias iš dvylikos stiklo gamybos linijų, anksčiau priklausiusių bendrovei *Ilmenauer Glaswerke GmbH* (toliau – IGW), likviduotai *Treuhandanstalt* (už buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos įmonių restruktūrizavimą atsakinga viešoji įstaiga, vėliau tapusi *Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben*, toliau – BvS) sprendimu. Nurodytos stiklo gamybos linijos buvo dalis nacionalizuoto turto, priklausiusio *Volkseigener Betrieb Werk für Technisches Glas Ilmenau*, iki Vokietijos susivienijimo buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos stiklo gamybos centru.
- 9 IGW keturias gamybos linijas ieškovei pardavė dviem etapais: 1994 m. rugsėjo 26 d. pirmąja sutartimi (toliau – *asset-deal 1* (turto perdavimo sutartis), patvirtinta *Treuhandanstalt* 1994 m. gruodžio mėn., bei 1995 m. gruodžio 11 d. antrąja sutartimi (toliau – *asset-deal 2*), patvirtinta BvS 1996 m. rugpjūčio 13 d.

- 10 Pagal *asset-deal 1* pirmųjų trijų gamybos linijų pardavimo kaina sudarė 5,8 milijono Vokietijos markių (DEM) (2 965 493 eurai (EUR)) ir turėjo būti sumokėta trim etapais — iki 1997, 1998 ir 1999 metų gruodžio 31 d. Mokėjimas buvo užtikrintas hipoteka 4 milijonų DEM (2 045 168 EUR) sumai ir 1,8 milijono DEM (920 325 EUR) banko garantija.
- 11 Nė vienas iš nurodytų trijų mokėjimų nebuvo įvykdytas.
- 12 Pagal *asset-deal 2* IGW pardavė ketvirtąją gamybos liniją ieškovei už 50 000 DEM (25 565 EUR).
- 13 1997 m. ieškovė turėjo finansinių sunkumų. Dėl šios priežasties ji pradėjo derybas su BvS. Dėl derybų 1998 m. vasario 16 d. buvo pasirašyta sutartis, kuria BvS sutiko sumažinti *asset-deal 1* nurodytą kainą 4 milijonais DEM (toliau – kainos sumažinimas).
- 14 1998 m. gruodžio 1 d. laišku Vokietijos Federacinė Respublika pranešė Komisijai apie įvairias ieškovės gelbėjimo priemones, įskaitant kainos sumažinimą. Šiame pranešime buvo kalbama apie restruktūrizavimo planą 1998–2000 m. laikotarpiui, įskaitant naujo privataus investuotojo, galėsiančio investuoti 3 850 000 DEM (1 968 474 EUR) sumą, paieškas.
- 15 2000 m. balandžio 4 d. laišku SG (2000) D/102831 Komisija pradėjo EB 88 straipsnio 2 dalyje numatytą formalų tyrimo procesą. Jos manymu, sutartimis *asset-deal 1* ir *asset-deal 2* Vokietijos valdžios institucijos galėjo būti suteikusias įvairių valstybės pagalbą. Ši tariama pagalba yra aprašyta 2000 m. liepos 29 d. *Europos Bendrijų*

oficialiajame leidinyje paskelbtame pranešime (siūlymas pateikti pastabas pagal EB 88 straipsnio 2 dalį dėl pagalbos C 19/2000 (*ex NN 147/98*) – Pagalba *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* – Vokietija (OL C 217, p. 10), kuriame Komisija preliminariai nurodė, kad dvi iš ginčytinų priemonių galėjo būti laikomos su bendrąja rinka nesuderinama pagalba, konkrečiai, kainos sumažinimas ir 1998 m. lapkričio 30 d. ieškovei *Aufbaubank de Thuringe* (TAB) suteikta 2 milijonų DEM (1 015 677 EUR) paskola pagal pagalbos schemą NN 74/95 (patvirtinta sprendimu SG (96) D/1946).

- 16 2000 m. liepos 7 d. gautu laišku Vokietijos Federacinė Respublika pateikė Komisijai savo pastabas dėl pradėto formalaus tyrimo proceso. Anot jos, kainos sumažinimas nebuvo valstybės pagalba, bet atitiko privataus kreditoriaus, norinčio susigrąžinti skolą tokioje situacijoje, kai reikalavimas sumokėti visą pardavimo kainą tikriausiai būtų sukėlęs ieškovės likvidavimą, elgesį.
- 17 Susipažinusi su 2000 m. liepos 29 d. pranešimu, ieškovė 2000 m. rugpjūčio 28 d. pateikė Komisijai savo pastabas. Ji paprašė leidimo susipažinti su neįslaptinta bylos medžiaga bei vėliau pateikti naujas pastabas.
- 18 2000 m. spalio 11 d. laišku BvS atidėjo ieškovei *asset-deal 1* nustatytos kainos likučio – 1,8 milijono DEM – bei 198 800 DEM (101 645 EUR) palūkanų, priskaičiuotų už laikotarpį nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2000 m. birželio 20 d., sumokėjimo terminą. Nereikalaudama papildomų palūkanų BvS nustatė naujus mokėjimo terminus – kasmet, 2003–2005 m. gruodžio 31 d. Buvo nustatyta, kad kiekvieną kartą mokėtina suma sudarys 666 600 DEM (340 827 EUR).

- 19 2000 m. lapkričio 20 d. pranešimu Vokietijos Federacinė Respublika pateikė Komisijai savo pastabas dėl ieškovės konkurento *Schott Glas* bendrovės 2000 m. rugsėjo 28 d. Komisijai pateiktų pastabų formaliame tyrimo procese.
- 20 2001 m. vasario 27 d. Vokietijos Federacinė Respublika kaip savo pranešimo priedą perdavė Komisijai 2000 m. lapkričio 24 d. revizoriaus Arnold ataskaitos apie ieškovės padėtį ir rentabilumo perspektyvas kopiją (toliau – Arnold ataskaita).
- 21 2001 m. birželio 12 d. Komisija priėmė sprendimą 2002/185/EB dėl Vokietijos Federacinės Respublikos suteiktos valstybės pagalbos *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* (OL L 62, 2002, p. 30, toliau – ginčijamas sprendimas). Kategoriškai atsisakiusi to paties formalaus tyrimo proceso metu nagrinėti kitas galimas pagalbos formas, kaip antai *asset-deal 1* nustatytos 1,8 milijono DEM banko garantijos pakeitimą mažesnės vertės hipoteka (*nachrangige Grundschuld*) bei šioje sutartyje nustatytos kainos likučio sumokėjimo perkėlimą į 2003 metus (ginčijamo sprendimo 42, 64 ir 65 konstatuojamosios dalys), Komisija padarė išvadą, kad kainos sumažinimas būtų nepriimtinas privačiam kreditoriui ir laikytinas nesuderinama su bendrąja rinka valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme.
- 22 Komisija, remdamasi trimis pagrindais (ginčijamo sprendimo 76–80 konstatuojamosios dalys), manė, kad sumažindama kainą BvS elgėsi ne kaip privatus kreditorius. Net jei *asset-deal 2* įvykdymas priklausė nuo kainos sumažinimo, anot ginčijamo sprendimo, nebuvo jokio pagrindo manyti, kad tokia operacija būtų susijusi su mažesnėmis išlaidomis negu reikalavimas sumokėti visą pradinę kainą ir *asset-deal 2* nutraukimas (81 konstatuojamoji dalis). Komisija atmetė ieškovės argumentą, kad, atsižvelgiant į Tiuringijos žemės žadėtų subsidijų sumažinimą, kainos sumažinimas

buvo tik privatizavimo sutarties pakeitimas. Ji manė, kad BvS ir Tiuringijos žemė bet kuriuo atveju buvo skirtingi juridiniai asmenys (82 konstatuojamoji dalis). Iš to Komisija padarė išvadą, kad savo veiksmais BvS siekė ne savo finansinių interesų apsaugos, bet norėjo išgelbėti ieškovę (83 konstatuojamoji dalis).

- 23 Anot ginčijamo sprendimo, kainos sumažinimui negalėjo būti taikoma išimtis kaip *ad hoc* pagalbai restruktūrizavimui, kadangi nebuvo įvykdytos sąlygos, nustatytos Bendrijos rekomendacijose dėl valstybės teikiamos pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti. Konkrečiai, ieškovės restruktūrizavimo planas nebuvo pagrįstas realistinėmis prielaidomis, o jos ilgalaikio gyvybingumo atstatymas kėlė abejonių (92–97 konstatuojamosios dalys).
- 24 Komisija priminė pagalbai restruktūrizavimui nustatytą sąlygą, kad restruktūrizavimo plane turi būti numatytos priemonės, leidžiančios kiek įmanoma sušvelninti galimas jo nepalankias pasekmes konkurentams (98–101 konstatuojamosios dalys). Nepaisant ieškovės konkurento pastebėjimų, „kad tam tikrose prekių rinkose, kuriose veikė [ieškovė], susidarė struktūrinis gamybos pajėgumų perteklius“, ji nusprendė, kad turima informacija nepatvirtina „gamybos pajėgumų pertekliaus visoje rinkoje“ buvimo (101 konstatuojamoji dalis).
- 25 Galiausiai Komisija padarė išvadą, kad nebuvo įvykdyta pagalbos proporcingumo sąlyga, kadangi privatus investuotojas visiškai neprisidėjo prie restruktūrizavimo, kaip to reikalauja minėtos rekomendacijos (102–107 konstatuojamosios dalys). Be to, konstatavusi, kad, anot to paties konkurento, ieškovė sistemingai pardavinėjo savo prekes žemesnėmis negu rinkos ir net negu gamybos kaštai kainomis ir nuolat gaudavo patirtų nuostolių kompensaciją, Komisija pažymėjo, kad negalima garantuoti, jog ieškovė nenaudojo gautų lėšų rinką iškreipiančiai veiklai, nesusijusiai su restruktūrizavimo procesu (103 konstatuojamoji dalis). Iš to ji padarė išvadą, kad kainos sumažinimas buvo nesuderinamas su bendrąja rinka (109 konstatuojamoji dalis).

26 Ginčijamo sprendimo 1 ir 2 straipsniuose nurodoma:

„1 straipsnis

Vokietijos [Federacinės Respublikos] suteikta pagalba *Technische Glaswerke Ilmenau GmbH* [sumažinant] 1994 m. rugsėjo 26 d. sudarytos *asset-deal 1* pirkimo kainą 4 milijonais DEM yra nesuderinama su bendrąja rinka.

2 straipsnis

1. Vokietijos Federacinė Respublika turi imtis visų būtinų priemonių 1 straipsnyje nurodytai gavėjui neteisėtai suteiktai pagalbai susigrąžinti.

2. Suteikta pagalba turi būti išieškota nedelsiant pagal Vokietijos proceso taisykles, jeigu jos leidžia užtikrinti neatidėliotiną ir realų šio sprendimo įvykdymą. Kartu su pagalba turi būti išieškomos palūkanos [už laikotarpį] nuo pagalbos suteikimo gavėjui datos iki jos sugrąžinimo dienos. Palūkanos skaičiuojamos pagal atskaitos normas, kurios yra naudojamos regioninės pagalbos subsidijos ekvivalentui nustatyti.“

27 Ieškovė patvirtino susipažinusi su ginčijamo sprendimo turiniu 2001 m. birželio 19 d., kai BvS atstovas įteikė jai sprendimo kopiją.

- 28 2001 m. rugpjūčio 23 d. laišku Vokietijos Federacinė Respublika pranešė Komisijai, kad šiai sutinkant ji, nenorėdama trukdyti derybų tarp ieškovės ir naujo potencialaus investuotojo, norėtų atidėti pagalbos išieškojimą.

Teisminė procedūra

- 29 Byla buvo pradėta ieškovės ieškiniu, pateiktu Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui 2001 m. rugpjūčio 28 d.
- 30 2001 m. lapkričio 13 d. atskiru dokumentu Komisija pateikė Pirmosios instancijos teismo sekretoriatui prašymą nagrinėti bylą pagreitinta tvarka remiantis Pirmosios instancijos teismo darbo reglamento 76a straipsniu. 2001 m. gruodžio 11 d. ieškovė pateikė savo prieštaraviną šiam prašymui. 2002 m. sausio 17 d. šalims buvo pranešta apie Pirmosios instancijos teismo penktosios išplėstinės kolegijos sprendimą atmesti Komisijos prašymą nagrinėti bylą pagreitinta tvarka.
- 31 Ieškovės prašymu 2002 m. balandžio 4 d. nutartimi (*Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*, T-198/01 R, Rink. p. II-2153) Pirmosios instancijos teismo pirmininkas atidėjo ginčijamo sprendimo 2 straipsnio vykdymą iki 2003 m. vasario 17 d. Kartu ieškovei buvo nustatyti trys reikalavimai, kuriuos ji įvykdė.
- 32 Pirmosios instancijos teismo penktosios išplėstinės kolegijos pirmininko 2002 m. gegužės 15 d. nutartimi bendrovei *Schott Glas* buvo leista įstoti į bylą Komisijos pusėje.

- 33 2002 m. spalio 18 d. Nutartimi (*Komisija prieš Technische Glaswerke Ilmenau*, C-232/02 P(R), Rink. p. I-8977) Teisingumo Teismo pirmininkas atmetė Komisijos apeliacinį skundą dėl minėtos 2002 m. balandžio 4 d. nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*.
- 34 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Pirmosios instancijos teismas (penktoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir 2003 m. liepos 10 d. nusprendė pasiūlyti pagrindinėms šalims raštu ar posėdžio metu atsakyti į kelis klausimus bei pateikti kai kuriuos dokumentus. Šalys šį reikalavimą įvykdė.
- 35 Nauju ieškovės prašymu 2003 m. rugpjūčio 1 d. nutartimi (*Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*, T-198/01 R [II], Rink. p. II-2895) Pirmosios instancijos teismo pirmininkas atidėjo ginčijamo sprendimo 2 straipsnio vykdymą iki 2004 m. vasario 17 d., taip pat nustatydamas tris reikalavimus, kurių ieškovė turėjo laikytis.
- 36 2003 m. spalio 15 d. laišku ieškovė paprašė, kad Komisija pateiktų Vokietijos Federacinės Respublikos 2001 m. vasario 27 d. pranešimo 1 priedą. Patį pranešimą Komisija pateikė rengiantis bylos nagrinėjimui. Ieškovė taip pat paprašė Pirmosios instancijos teismo leidimo raštu, o ne posėdžio metu, kaip buvo reikalaujama, atsakyti į vieną iš jai bei Komisijai pateiktų klausimų, tuo pagrindu, kad Komisija taip pat atsakė į jį raštu. Šis ieškovė prašymas buvo patenkintas.
- 37 Pirmosios instancijos teismo penktosios išplėstinės kolegijos pirmininkas 2003 m. lapkričio 12 d. Nutartimi patenkino ieškovės prašymą tiek dėl šalims išsiųstų, tiek dėl siųstinių procesinių dokumentų, susijusių su tam tikra pagrindinių šalių atsakymuose į Pirmosios instancijos teismo klausimus bei į prašymus pateikti dokumentus esančia informacija, konfidencialumo užtikrinimo, pasilikdamas sau galimybę patenkinti galimus prieštaravimus šiuo klausimu.

- 38 2003 m. gruodžio 11 d. posėdyje Pirmosios instancijos teismas išklausė šalių žodines pastabas ir atsakymus į Teismo užduotus klausimus.
- 39 2004 m. vasario 17 d. ieškovė pateikė Pirmosios instancijos teismo pirmininkui prašymą pratęsti ginčijamo sprendimo vykdymo atidėjimą iki Pirmosios instancijos teismo galutinio sprendimo dėl ieškinio priėmimo.
- 40 2004 m. kovo 3 d. Nutartimi, priimta remiantis Darbo reglamento 105 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, Pirmosios instancijos teismo pirmininkas laikinai pratęsė ginčijamo sprendimo vykdymo atidėjimą iki galutinio sprendimo dėl prašymo pratęsti atidėjimą priėmimo.
- 41 2004 m. gegužės 12 d. nutartimi (*Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*, T-198/01 R [III], Rink. p. II-1471) Pirmosios instancijos teismo pirmininkas pratęsė ginčijamo sprendimo vykdymo atidėjimą iki šio sprendimo paskelbimo.

Šalių reikalavimai

- 42 Ieškovė Pirmosios instancijos teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą;
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

43 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą;

- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

44 Komisijos pusėje į bylą įstojusi šalis Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti ieškinį kaip nepagrįstą;

- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas, įskaitant su jos įstojimu susijusias išlaidas.

Dėl teisės

45 Ieškovė iš esmės remiasi penkiais pagrindais: 1) EB 87 straipsnio 1 dalies bei motyvavimo pareigos pažeidimu; 2) EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu ir netinkamu motyvavimu; 3) teisės į gynybą ir tinkamo administravimo principo

pažeidimu; 4) netinkamu ginčijamo sprendimo motyvavimu; 5) Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 1 dalies antrojo sakinio pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 87 straipsnio 1 dalies bei motyvavimo pareigos pažeidimu

- 46 Savo pirmuoju pagrindu ieškovė visų pirma įrodinėja, kad kainos sumažinimas nėra pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Ji teigia, kad minėtas sumažinimas yra *asset-deal 1* pakeitimas, į kurį ji turėjo teisę, nes Tiuringijos žemė neįvykdė pažado suteikti subsidiją pagal Komisijos iš anksto patvirtintą pagalbos schemą. Be to, ginčijamas sprendimas nėra motyvuotas šiuo klausimu. Toliau ieškovė nurodo, kad Komisija klaidingai taikė privataus investuotojo kriterijų rinkos ekonomikos sąlygomis ir kad šiuo atžvilgiu ginčijamas sprendimas yra netinkamai motyvuotas. Galiausiai ji subsidiariai ginčija Komisijos reikalaujamos grąžinti pagalbos dydį.

Dėl teisės į *asset-deal 1* pakeitimą

— Šalių argumentai

- 47 Ieškovė teigia, kad *asset-deal 1* nustatytos 5,8 milijonų DEM kainos sumažinimas 4 milijonais DEM kompensuoja Tiuringijos žemės pažado sumokėti 4 milijonus DEM, duoto dar iki sutarties sudarymo vykusių derybų metu, neįvykdymą.

- 48 Tiuringijos žemės pažadą suteikti pagalbą apėmė bendrojo intereso 23-iasis pagrindų planas „Ekonominės ir regioninės struktūros gerinimas“ – 1994 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos sprendimu [Nr. 157/94, SG (94) D/11038] remiantis EB 87 straipsnio 3 dalis a punktu patvirtinta pagalbos regioninėms investicijoms schema. Ieškovė pažymi, kad pagal šią schemą Vokietijos Federacinė Respublika galėjo suteikti pagalbą investuotojui, įsigijančiam įmonę iš BvS, iki 27 proc. investicijų į šią įmonę sumos. Jeigu investuotojas buvo „maža ar vidutinė įmonė“ (toliau – MVI), jam galėjo būti suteikta papildoma pagalba iki 16 proc. investicijų sumos. Tokia papildoma 4 milijonų DEM pagalba buvo pažadėta ieškovei sudarant *asset-deal 1*. Tačiau vėliau Tiuringijos žemė nemotyvuotai atsisakė ją suteikti. Dėl šios priežasties, siekdami pakeisti *asset-deal 1*, 1996 m. pabaigoje ieškovė ir BvS pradėjo derybas, kurių rezultatas buvo *asset-deal 1* nustatytos kainos sumažinimas 4 milijonais DEM.
- 49 Priešingai negu teigia įstojusi į bylą šalis, pirmiau minėtas pažadas suteikti pagalbą neprieštaravo Bendrijos teisei, nes bent jau iki 1995 m. pabaigos ieškovė buvo MVI.
- 50 Be to, šis įstojusios į bylą šalies argumentas nėra reikšmingas, nes jeigu ieškovė ir BvS būtų žinoję, kad Tiuringijos žemės pažadėta pagalba nebus suteikta, jie *asset-deal 1* būtų nustatę 1 milijono DEM (511 292 EUR) pardavimo kainą. Dėl šios priežasties 1,8 milijono DEM pardavimo kainos nustatymas neprieštaravo valstybės pagalbą reglamentuojančioms teisės normoms. 1994 m. šios normos nedraudė BvS parduoti privatizuojamų įmonių, kuriose dirbo mažiau nei 1000 darbininkų, už neigiamą kainą, t y. už simbolinę kainą, kartu žadant suteikti pagalbą.
- 51 Ieškovė primena per formalaus tyrimo procesą pareikštą savo teiginį, kad ji turėjo BvS atžvilgiu teisę į *asset-deal 1* pakeitimą (*zivilrechtlicher anspruch auf Anpassung*) po to, kai Tiuringijos žemė neįvykdė savo pažado suteikti pagalbą. Ši teisė išplaukė iš

Vokietijos civilinės teisės normų dėl sutarties pakeitimo jos pagrindo išnykimo atveju (*Wegfall der Geschäftsgrundlage*), nustatytų teismų praktikos ir kodifikuotų *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vokietijos civilinis kodeksas) 313 straipsnyje. Nagrinėjamu atveju *asset-deal 1* sudarymo lemiamas motyvas buvo pirmiau minėtas pažadas. Abi šalys susitarė dėl 5,8 milijonų DEM pardavimo kainos todėl, kad tikėjosi šio pažado įvykdymo. Nesuteikus žadėtos pagalbos ši kaina buvo pakeista remiantis Vokietijos civilinio kodekso 313 straipsnio 3 dalimi atsižvelgiant į įmonės tikrąją vertę, atitinkančią dar iki pažado davimo šalių aptariamą kainą.

52. Priešingai negu teigė Komisija, Vokietijos vyriausybė patvirtino ieškovės teiginius savo 2001 m. vasario 27 d. pranešime nurodydama, kad ji „[sutinka] su [ieškovės] pastabose dėl formalaus tyrimo proceso pradžios išdėstytais argumentais“.

53. Ginčijamame sprendime (82 konstatuojamoji dalis) Komisija pripažino Tiuringijos žemės pažado buvimo galimybę ir ieškovės teisę į sutarties pakeitimą šio pažado neįvykdymo atveju. Tačiau ji apsiribojo šių aplinkybių, apie kurias jai buvo pranešta ieškovės 2000 m. rugpjūčio 28 d. pastabose ir kurias patvirtino Vokietijos vyriausybė 2001 m. vasario 27 d. pranešime Komisijai, teisinės reikšmės neigimu. Kadangi šis Komisijos argumentas yra visiškai nereikšmingas, ginčijamas sprendimas šiuo klausimu nėra motyvuotas.

54. Tokiomis aplinkybėmis Komisija ir įstojusi į bylą šalis neturėjo pagrindo pirmą kartą ginčyti šių faktų Pirmosios instancijos teisme siekdamos pateisinti ginčijamą sprendimą. Pagal EB 253 straipsnį ginčijamas sprendimas turi būti pats pakankamai motyvuotas ir jo motyvai neturėtų būti pateikiami vėlesniuose rašytiniuose ar žodiniuose paaiškinimuose (pirmiau minėtos 2002 m. balandžio 4 d. Nutarties *Technische Glaswerke Ilmenaupriest Komisiją* 75 punktą ir nurodyta teismų praktika).

55 Ieškovės teigimu, pati Komisija savo ginčijamame sprendime turėjo įrodyti pagalbos buvimą, kruopščiai ir nešališkai patikrinusi, ar konkrečiomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis *asset-deal 1* nustatytos kainos pakeitimas galėjo būti vertinamas kaip protingo privataus kreditoriaus sprendimas. Nesant tokios analizės valstybės pagalbos faktas nelaikytinas nustatytu, o ginčijamas sprendimas laikytinas nemotyvuotu. Dėl šios priežasties jis yra naikintinas nenagrinėjant Vokietijos civilinės teisės normų.

56 Vis dėlto pripažinus jos nurodomų faktų patvirtinimą būtinu, ieškovė siūlo pateikti klausimus BvS bei apklausti liudytoju Geiß, kadangi jis dalyvavo visose derybose dėl privatizavimo.

57 Ieškovė taip pat neigia ginčijamo sprendimo 82 konstatuojamojoje dalyje esantį Komisijos argumentą, kad Tiuringijos žemės pažadėtos pagalbos nesuteikimas nagrinėjamu atveju neturi reikšmės, nes BvS ir Tiuringijos žemė yra skirtingi juridiniai asmenys. Valstybės pagalbos kontrolės prasme už įvairių savo teritorinių vienetų elgesį atsako atitinkama valstybė narė (Pirmosios instancijos teismo 1999 m. birželio 15d. Sprendimo *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją*, T-288/97, Rink. p. II-1871, 38 punktas). Nagrinėjamu atveju Tiuringijos žemė yra tik institucija mokėtoja. Dėl šios priežasties Tiuringijos žemės pažadas suteikti pagalbą ir BvS sutikimas sumažinti kainą nelaikytini skirtingų juridinių asmenų veiksmais.

58 Komisija, palaikoma įstojusios į bylą šalies, neigia visus šiuos argumentus.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 59 Pirmiausia, kalbant apie ieškovės nurodomą motyvavimo pareigos pažeidimą, konkrečiai, kad Komisija ginčijamame sprendime nenurodė neatsižvelgimo į tariamą Tiuringijos žemės pažadą skirti 4 milijonus DEM pagalbą tikrų motyvų, primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką EB 253 straipsnyje reikalaujama motyvacija turi atitikti konkretaus akto pobūdį bei aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti priėmusios šį aktą institucijos samprotavimus, kad suinteresuoti asmenys galėtų sužinoti priimto akto pagrindimą, o teismas galėtų vykdyti jo teisėtumo priežiūrą. Motyvavimo reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes. Nereikalaujama, kad motyvacija atspindėtų visas reikšmingas faktines ir teises aplinkybes, kadangi jos atitiktis EB 253 straipsnio reikalavimams vertintina atsižvelgiant ne vien į jos formuluotę, bet taip pat į jos kontekstą bei į atitinkamą klausimą reguliuojančių teisės normų visumą (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 63 punktas, 2002 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-113/00, Rink. p. I-7601, 47 ir 48 punktai bei C-114/00, Rink. p. I-7657, 62 ir 63 punktai; 2002 m. vasario 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *INMA ir Itainvest prieš Komisiją*, T-323/99, Rink. p. II-545, 55 punktas).
- 60 Konkrečiai, Komisija neprivalo pasisakyti dėl visų suinteresuotų asmenų jai pateiktų argumentų, tačiau sprendimo ekonomiškumo sumetimais jai pakanka išdėstyti tik esminius faktus ir teises pastabas (1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Siemens prieš Komisiją*, T-459/93, Rink. p. II-1675, 31 punktas bei 2000 m. birželio 13 d. Sprendimo *EPAC prieš Komisiją*, T-204/97 ir T-270/97, Rink. p. II-2267, 35 punktas).
- 61 Šioje byloje reikalavimo motyvuoti nagrinėjimo tikslu pabrėžtina, kad valstybės pagalbos kontrolės procedūra vykdoma už pagalbos suteikimą atsakingos valstybės narės atžvilgiu ir kad EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyti suinteresuoti asmenys, įskaitant pagalbos gavėją, negali patys dalyvauti diskusijose su Komisija taip, kaip tai

gali daryti ši valstybė narė (1986 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 234/84, Rink. p. 2263, 29 punktas bei 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 81 ir 82 punktai).

- 62 Priešingai negu teigia ieškovė, nagrinėjamoje byloje Vokietijos Federacinė Respublika administracinės procedūros metu netvirtino, kad kainos sumažinimu BvS siekė kompensuoti Tiuringijos žemės ieškovei pažadėtos 4 milijonų DEM investicinės pagalbos nesuteikimą. Administracinės procedūros metu Vokietijos Federacinė Respublika tik nurodė, kad kainos sumažinimu buvo siekiama išgelbėti ieškovę nuo likvidavimo.
- 63 Nors tiesa, kad savo 2001 m. vasario 27 d. Komisijai adresuotame pranešime Vokietijos Federacinė Respublika nurodė, jog ji „(sutinka) su (ieškovės) pastabose dėl formalaus tyrimo proceso pradžios išdėstytais argumentais“, pažymėtina, kad šis pareiškimas padarytas minėto pranešimo įvadinėje dalyje dėl EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto taikymo. Bet kuriuo atveju Vokietijos Federacinė Respublika aiškiai nesirėmė Tiuringijos žemės pažadu suteikti ieškovei pagalbą pateisindama BvS sutikimą sumažinti kainą.
- 64 Šiomis aplinkybėmis negalima reikalauti, kad Komisija motyvuotų administracinės procedūros metu ieškovės iškelto argumento dėl teisės pakeisti *asset-deal 1* atmetimą taip pat išsamiai, kaip ji turėjo motyvuoti Vokietijos Federacinės Respublikos argumentų atmetimą.

65 Šiuo atveju Komisija atsakė į administracinės procedūros metu ieškovės iškeltą argumentą dėl teisės pakeisti *asset-deal 1* Tiuringijos žemei neįvykdžius pagalbos pažado.

66 Pagal ginčijamo sprendimo 82 konstatuojamąją dalį:

„(Ieškovės) teigimu, BvS reikalavimo teisės atsisakymas yra ne valstybės pagalba, o privatizavimo sutarties pakeitimas, nes Tiuringijos žemė suteikė mažesnes subsidijas investicijoms, negu buvo susitarta pirmųjų trijų gamybos linijų privatizavimo atveju. Tačiau Komisija kategoriškai nesutinka su šiuo argumentu, kadangi BvS ir Tiuringijos žemė yra du skirtingi juridiniai asmenys. Bet kokie galimi [ieškovės] reikalavimai Tiuringijos žemės ir BvS atžvilgiu turėtų būti nagrinėjami atskirai vieni nuo kitų.“

67 Šis Komisijos motyvas įgalino ieškovę, kaip suinteresuotą asmenį, suprasti savo argumento atmetimo pagrindimą, kurį ji ginčija ir kuriuo remdamasis Pirmosios instancijos teismas gali vykdyti teisėtumo priežiūrą.

68 Darytina išvada, kad argumentas dėl ginčijamo sprendimo motyvavimo pareigos pažeidimo šiuo klausimu turi būti atmestas.

69 Kita vertus, kalbant apie ginčijamo sprendimo 82 konstatuojamojoje dalyje išdėstyto Komisijos vertinimo pagrindumą, primintina, kad, skirtingai negu teigia ieškovė, Komisija jame nepripažino, kad Tiuringijos žemė pažadėjo suteikti ieškovei 4 milijonų DEM investicinę pagalbą. Komisija apsiribojo situacijos, kurioje ieškovė

galėtų įgyti tokio pobūdžio teises Tiuringijos žemės atžvilgiu, numatymu, tai patvirtina jos paminėti „bet kokie galimi [ieškovės] reikalavimai Tiuringijos žemės atžvilgiu“.

70 Taigi net padariusi prielaidą, kad ieškovė gali pareikšti šiuos reikalavimus, Komisija padarė išvadą, kad jos argumentai nebuvo reikšmingi, nes Tiuringijos žemė ir BvS yra skirtingi juridiniai asmenys.

71 Tiesa, kad EB 87 straipsnio 1 dalyje numatytas draudimas apima bet kokią valstybių ar iš valstybinių išteklių suteiktą pagalbą, neskiriant tiesiogiai valstybės arba šiam tikslui jos įsteigtų ar paskirtų viešųjų ar privačių institucijų suteiktos pagalbos (1977 m. kovo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Steinike & Weinlig*, 78/76, Rink. p. 595, 21 punktas bei pirmiau minėto sprendimo *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia prieš Komisiją* 38 punktas).

72 Tačiau vien dėl šios priežasties negalima pripažinti, kad kainos sumažinimu BvS siekė kompensuoti Tiuringijos žemės tariamos investicinės pagalbos nesuteikimą.

73 Visų pirma pažymėtina, kad šios tariamos Tiuringijos žemės investicinės pagalbos nebuvo tarp priemonių, apie kurias Vokietijos Federacinė Respublika pranešė Komisijai 1998 m. gruodžio 1 d. ir tarp kurių buvo kainos sumažinimas.

- 74 Be to, primintina, kad, anot ieškovės, 1994 m. Tiuringijos žemė jai pažadėjo suteikti investicinę pagalbą pagal bendrojo intereso 23-įjį rėminį planą „Ekonominės ir regioninės struktūros gerinimas“ – pagalbos regioninėms investicijoms schemą.
- 75 Tačiau, kaip nurodo Komisija savo raštuose, kainos sumažinimas nepatenka į šią specifinę pagalbos schemą ir todėl negalėjo būti jos vertinamas atsižvelgiant į šios schemos nuostatas. Iš tikrųjų kainos sumažinimas buvo suteiktas ieškovei BvS, federalinės turto tvarkymo patikėjimo teise įstaigos, siekiant padėti jai išspręsti atsiradusius finansinius sunkumus ir atgauti gyvybingumą, o ne paremti Tiuringijos žemės regiono ekonomiką, kas yra 23-iojo rėminio plano tikslas.
- 76 Šios tariamos pagalbos suteikimas priklausė ne BvS, bet Tiuringijos žemės autonominei kompetencijai, tai patvirtino posėdžio metu ieškovės pripažinta aplinkybė, kad ši žemė turėjo suteikti šią pagalbą iš nuosavų išteklių.
- 77 Šiomis aplinkybėmis nepripažintina, kad Komisija padarė vertinimo klaidą atmesdama argumentą dėl teisės pakeisti *asset-deal 1* tuo pagrindu, kad BvS ir Tiuringijos žemė buvo skirtingi juridiniai asmenys, net jei Tiuringijos žemė iš tikrųjų būtų pažadėjusi suteikti ieškovei minėtą investicinę pagalbą.
- 78 Bet kuriuo atveju pripažintina, kad ieškovė savo raštuose nepateikė reikiamų teisinių įrodymų, kad Tiuringijos žemė iš tikrųjų pažadėjo jai suteikti 4 milijonų DEM investicinę pagalbą.

- 79 Nors Komisija ginčijamame sprendime nesirėmė šiuo motyvu atmesdama ieškovės argumentą dėl jos teisės į *asset-deal 1* pakeitimą, Pirmosios instancijos teismas imdamasis proceso organizavimo priemonių paprašė pateikti įvairius dokumentus, patvirtinančius Tiuringijos žemės pažadą. Ieškovė Pirmosios instancijos teismui pirmiausia pateikė 1998 m. vasario 18 d. BvS laišką, kuriuo jai buvo pranešta apie BvS, Tiuringijos žemės ir privataus investuotojo suderintų veiksmų esmę, 1998 m. vasario 19 d. savo laišką BvS bei 1999 m. vasario 19 d. sutartį dėl kainos sumažinimo. Ši korespondencija buvo minima Komisijai adresuotose 2000 m. rugpjūčio 28 d. ieškovės pastabose dėl administracinės procedūros pradžios.
- 80 Vis dėlto, nors šie dokumentai yra konkrečiai susiję su ieškovei suteiktu kainos sumažinimu, nė vienas jų nepatvirtina Tiuringijos žemės pažadą suteikti 4 milijonų DEM pagalbą.
- 81 Vėliau ieškovė pateikė ieškinyje minėtą subsidijos prašymą, kurį ji perdavė Tiuringijos žemei 2001 m. vasario 5 d. laišku. Iš šio laiško matyti, kad „aptariant privatizacijos projektą Tiuringijos žemė pažadėjo skirti 43 proc. (27 proc. + 16 proc. [jeigu investuotojas yra] MVI) = 10,75 milijono DEM dydžio investicinę pagalbą, <...> iš kurių galiausiai buvo patvirtinta tik 6,75 milijono, kadangi laikui bėgant Bendrijos sąvokos „MVI“ apibrėžimas pasikeitė [ieškovės] nenaudai, dėl to Tiuringijos žemė negalėjo įvykdyti savo pažado“. Tačiau tai nereiškia, kad šis ieškovės laiškas teisiškai įrodo Tiuringijos žemės pažado suteikti 4 milijonų DEM pagalbą buvimą, kas pateisintų BvS sutikimą sumažinti kainą tokiu pat dydžiu. Iš tikrųjų net jeigu ieškovės laiške nurodomas tariamas 16 proc. subsidijos pažadas būtų pažadas suteikti šią 4 milijonų DEM pagalbą, pati ieškovė patvirtino, kad Tiuringijos žemė jį atsiėmė.

- 82 Kadangi, be to, ieškovė nurodė, kad kainos sumažinimas buvo lemiamas *asset-deal I* sudarymo motyvas, Pirmosios instancijos teismas jos paprašė pateikti ir šią sutartį. Tačiau joks *asset-deal I* turinio elementas neleidžia manyti, kad minėtas kainos sumažinimas buvo pateisinamas numanomo Tiuringijos žemės pažado neįvykdymu.
- 83 Galiausiai Pirmosios instancijos teismo prašymu ieškovė pateikė jos 2000 m. rugpjūčio 28 d. Komisijai adresuotose pastabose minimo 1996 m. rugpjūčio 15 d. Tiuringijos žemės jai adresuoto laiško, patvirtinančio šios žemės 4 680 000 DEM (2 392 846 EUR) dydžio subsidijos suteikimą, kopiją, prie kurios ji savo iniciatyva pridėjo Tiuringijos žemės 1996 m. rugpjūčio 19 d. Sprendimo dėl subsidijos suteikimo kopiją. Tačiau teismo posėdžio metu apklausta dėl šių laiškų turinio ieškovė nurodė, kad juose minėta pagalba nebuvo Tiuringijos žemės jai tariamai pažadėta 4 milijonų DEM pagalba, susijusi su privatizacija.
- 84 Iš to, kas pasakyta, darytina išvada, kad ieškovė nepateikė teisinių įrodymų, jog pirmųjų trijų gamybos linijų 5,8 milijono DEM pardavimo kainos nustatymą lėmė tariamas Tiuringijos žemės pažadas suteikti 4 milijonų DEM investicinę pagalbą. Be to, posėdžio metu ieškovė prisipažino neturinti dokumento, formaliai patvirtinančio šio Tiuringijos žemės pagalbos pažado buvimą.
- 85 Pirmosios instancijos teismas mano surinkęs pakankamai informacijos Darbo reglamento 64 straipsnyje numatytais proceso organizavimo priemonėmis, todėl ieškovės prašymas pateikti klausimus BvS ir apklausti liudytoju Geiß (žr. šio sprendimo 56 punktą) yra atmestinas.

- 86 Šiomis aplinkybėmis, nepasitvirtinus ieškovės prielaidai dėl Tiuringijos žemės investicinės pagalbos pažado buvimo, nėra tikslinga nagrinėti ieškovės argumento dėl sutarčių pakeitimo, išnykus jų pagrindui, sampratos bei aiškintis, ar šis tariamas pagalbos pažadas atitiko 23-įjį reiminį planą.
- 87 Iš viso, kas pasakyta, darytina išvada, kad su teise pakeisti *asset-deal 1* susijęs ieškinio pagrindas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl tariamai neteisingo privataus investuotojo rinkos ekonomikos sąlygomis kriterijaus taikymo

— Šalių argumentai

- 88 Ieškovės teigimu, Komisija per daug ribotai aiškino privataus investuotojo kriterijų. Iš tikrųjų Komisija turėjo vertinti kainos sumažinimą privačios kontroliuojančios bendrovės ar privačių įmonių grupės požiūriu, atsižvelgdama į jų suinteresuotumą ilgalaikėmis pagalbos gavėjų rentabilumo perspektyvomis bei savo pačių patikimumu (minėtos 2002 m. balandžio 4 d. Nutarties *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* 65 punktas).
- 89 Konkrečiai, taikydama privataus investuotojo kriterijų Vokietijos Federacinei Respublikai, Komisija turėjo atsižvelgti į 1994 m. Tiuringijos žemės pagalbos pažadą ir padaryti išvadą, kad kainos sumažinimas buvo tik šio pažado įvykdymo būdas ir todėl nesąlygojo jokių nuostolių. Be to, užkirtusi kelią ieškovės nemokumui ir

likvidavimui, ši priemonė taip pat leido jai išvengti anksčiau suteiktos pagalbos praradimo.

- 90 Ieškovė taip pat kritikuoja Komisiją dėl to, kad ji ginčijamu sprendimu (67–85 konstatuojamosios dalys) atmetė Vokietijos Federacinės Respublikos argumentus, kad privataus kreditoriaus požiūriu dalies *asset-deal 1* nustatytos kainos atsisakymas buvo priimtinas siekiant užtikrinti ketvirtosios gamybos linijos perleidimą pagal *asset-deal 2*. Manydama, kad šis perleidimas būtų įvykęs net ieškovės likvidavimo atveju, Komisija ne tik pakeitė suinteresuotos valstybės narės vertinimą savu, bet ir peržengė privataus investuotojo protingų samprotavimų ribas.
- 91 Be to, ginčijamas sprendimas yra netinkamai motyvuotas, kadangi jame neminima prie Vokietijos Federacinės Respublikos 2000 m. liepos 3 d. pranešimo Komisijai pridėta 2000 m. gegužės 30 d. BvS ekspertizės ataskaita. Komisija turėjo pagrįsti, kodėl ji neatsižvelgė į šią ekspertizės ataskaitą, kuri galėjo paaiškinti Vokietijos Federacinės Respublikos padarytą išvadą, kad kainos sumažinimas atitiko privataus investuotojo elgesį.
- 92 Komisija teigia, kad ginčijamame sprendime (78, 79 ir 83 konstatuojamosios dalys) remiamasi privataus kreditoriaus, o ne ieškovės nurodytu privataus investuotojo kriterijumi. Dėl to su pastaruoju kriterijumi susiję argumentai praranda savo svarbą, o kriterijai dėl privataus kreditoriaus yra nepriimtini, nes jais nebuvo remiamasi ieškinyje.

- 93 Ji nesutinka su teiginiu, kad per daug ribotai taikė privataus kreditoriaus kriterijų. Kadangi Vokietijos Federacinė Respublika nurodė, jog ieškovė beveik nutraukė mokėjimus ir atsidūrė ties nemokumo riba, privatus kreditorius tokioje situacijoje dėtų pastangas susigrąžinti skolą. Komisijos atlikti skaičiavimai parodė, kad finansine prasme Vokietijos Federacinei Respublikai būtų buvę palankiau nemažinti kainos.
- 94 Šiuo atžvilgiu ginčijamame sprendime detalai išdėstytos trys priežastys, leidžiančios daryti išvadą, kad BvS nesielgė kaip privatus kreditorius (76–80 konstatuojamosios dalys). Dėl *asset-deal 2* objektu buvusios ketvirtosios gamybos linijos Komisija nurodo niekad nemaniusi, kad ši linija galėjo būti parduota ieškovei bet kuriuo atveju. Ginčijamas sprendimas rėmėsi prielaida, kad ši gamybos linija galėjo būti parduota tretiesiems asmenims kartu su kitais ieškovės įrengimais jos likvidavimo atveju. Kita vertus, niekas neleido manyti, kad nesumažinus kainos *asset-deal 2* nebūtų buvusi sudaryta, nes šioje sutartyje nustatyta 50 000 DEM kaina praktiškai prilygo dovanojimui. Galiausiai ieškovė nepaiškino Komisijos tariamai padarytos skaičiavimo klaidos.
- 95 Įstojusi į bylą šalis pritaria Komisijos argumentams.

— Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 96 Visų pirma, kalbant apie ieškovės argumentų dėl privataus kreditoriaus kriterijaus priimtinumą, primintina, kad pagal Darbo reglamento 48 straipsnio 2 dalį proceso metu negalima pateikti naujų teisinių pagrindų, išskyrus tuos atvejus, kai jie pagrindžiami teisinėmis arba faktinėmis aplinkybėmis, kurios tapo žinomos vykstant procesui. Nagrinėjamoje byloje ieškovės dublike nurodytas argumentas dėl privataus kreditoriaus kriterijaus, kuriuo Komisija remiasi ginčijamame sprendime, patvirtina

Komisijos gynybos argumentą, kad ieškinyje nurodytas privataus investuotojo kriterijus nėra reikšmingas nagrinėjamu atveju. Dėl šios priežasties šis argumentas nėra naujas teisinis pagrindas, bet ieškinyje jau nurodyto pagrindo dėl EB 87 straipsnio 1 dalis pažeidimo Komisijai klaidingai pritaikius privataus ūkio subjekto rinkos ekonomikos sąlygomis kriterijų plėtojimas. Taigi Komisijos nurodytas nepriimtino pagrindas yra atmestinas.

- 97 Antra, dėl šio argumento pagrįstumo primintina, kad Komisijos vertinimas, ar taikyta priemonė atitiko privataus ūkio subjekto rinkos ekonomikos sąlygomis kriterijų, reikalauja kompleksinės ekonominės analizės. Priimdama tokia analize pagrįstą teisės aktą, Komisija naudojasi plačia veiksmų laisve, o teisinė kontrolė, nors iš principo visiškai taikoma klausimo dėl priemonės priskyrimo EB 87 straipsnio 1 dalies taikymo sričiai atžvilgiu, apsiriboja procedūrinių ir motyvavimo taisyklių laikymosi, teisės klaidos nebuvimo, nurodytų faktų tikslumo ir akivaizdžios šių faktų vertinimo klaidos nebuvimo bei piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu. Pirmosios instancijos teismas negali pakeisti sprendimą priėmusios institucijos atliktos ekonominės analizės savąja (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *HAMSA prieš Komisiją*, T-152/99, Rink. p. II-3049, 125–127 ir 129 punktus bei 2002 m. spalio 17 d. Sprendimo *Linde prieš Komisiją*, T-98/00, Rink. p. II-3961, 40 punktą).
- 98 Siekiant nustatyti, ar BvS požiūriu ieškovės skolos sumažinimas savo pobūdžiu yra valstybės pagalba, nagrinėjamoje byloje tikslinga taikyti ginčijamame sprendime nurodytą privataus kreditoriaus rinkos ekonomikos sąlygomis kriterijų, kurio pati ieškovė neginčijo.
- 99 Sutikdama sumažinti kainą, BvS faktiškai nesielgė kaip viešas investuotojas, kurio veiksmai prilygtų privataus investuotojo, vykdančio struktūrinę, globalinę ar sektorinę politiką ir suinteresuoto investuoto kapitalo ilgalaikėmis rentabilumo perspektyvomis, elgesiui. Šią valstybės instituciją iš tikrųjų reikėjo lyginti su privačiu

kreditoriumi, siekiančiu atgauti jam priklausančią sumą iš su finansiniais sunkumais susidūrusio skolininko (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-342/96, Rink. p. I-2459, 46 punktą, 1999 m. birželio 29 d. Sprendimo *DM Transport, C-256/97*, Rink. p. I-3913, 24 punktą bei minėto sprendimo *HAMSA prieš Komisiją* 167 punktą).

- 100 Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, kad administracinės procedūros metu Vokietijos Federacinė Respublika konstatavo, jog 1997 m. ieškovė susidūrė su dideliais finansiniais sunkumais. Jeigu BvS išlaikytų *asset-deal 1* nustatytą pradinę pirkimo kainą, anot Vokietijos valdžios institucijų, tai tikriausiai sukeltų ieškovės likvidavimą, o kartu ir *asset-deal 2* neįvykdymą. Šiomis sąlygomis kainos sumažinimo 4 milijonais DEM galutiniai kaštai (1 811 000 EUR), Vokietijos Federacinės Respublikos nuomone, buvo finansiškai labiau palankūs BvS negu galimi visos pirkimo kainos reikalavimo pagal *asset-deal 1* 2 590 000 DEM kaštai (ginčijamo sprendimo 73 ir 75 konstatuojamosios dalys).
- 101 Ieškovė ginčija motyvus, paskatinusius Komisiją ginčijamame sprendime atmesti administracinės procedūros metu Vokietijos Federacinės Respublikos ginamą teiginį, kad *asset-deal 1* nustatytos kainos sumažinimu 4 milijonais DEM buvo siekiama sumažinti BvS finansinę naštą, todėl tai buvo ekonomiškai racionaliausias sprendimas.
- 102 Šiuo klausimu savo raštuose ji teigia, kad ginčijamas sprendimas grindžiamas nerealistine prielaida, t y. kad *asset-deal 2* galėtų būti įvykdyta, net jei ji būtų likviduota, bei patvirtina, jog kadangi Vokietijos Federacinės Respublikos teiginys grindžiamas racionalia ekonomine analize, Komisija neturėjo jos keisti savąja.

- 103 Vis dėlto pažymėtina, kad grįsdama šį savo prieštaravimą ieškovė apsiriboja tvirtinimu, kad padarydama išvadą, jog „niekas neleido manyti, kad BvS neatsisakius dalies savo reikalavimų *asset-deal 2* nebūtų įvykdyta“ Komisija viršijo jai suteiktus įgaliojimus kontroliuoti, ar atitinkama valstybė narė elgėsi kaip privatus kreditorius.
- 104 Tačiau šis nepagrįstas teiginys neįrodo, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą manydama, jog niekas neleido daryti išvados, kad kainos sumažinimas buvo *asset-deal 2* įvykdymo būtinoji sąlyga (ginčijamo sprendimo 76–78 konstatuojamosios dalys).
- 105 Bet kuriuo atveju svarbu pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija taip pat buvo numačiusi galimybę, kad BvS pareikalavus *asset-deal 1* nustatytos visos pirmųjų trijų gamybos linijų pirkimo kainos, *asset-deal 2* nebūtų buvusi įvykdyta. Šiuo klausimu ji rėmėsi kitomis dviem prielaidomis, jos manymu, patvirtinančiomis, kad Vokietijos Federacinė Respublika negalėjo pagrįstai teigti, kad kainos sumažinimas buvo ekonomiškai racionaliausias sprendimas.
- 106 Visų pirma Komisija padarė išvadą, kad net jeigu *asset-deal 2* negalėtų būti įvykdyta nesumažinus kainos, nebuvo įrodyta, kad sumažindama kainą BvS elgėsi kaip privatus kreditorius (ginčijamo sprendimo 79 konstatuojamoji dalis). Šiuo klausimu ji manė, kad tuo atveju, jeigu BvS nesumažintų kainos, tuo sukeldama ieškovės likvidavimą, nereikėtų atsižvelgti į ketvirtosios gamybos linijos teritorijos sutvarkymo kaštus, priešingai negu padarė Vokietijos Federacinė Respublika savo teiginiams pagrįsti atliktoje ekonominėje analizėje. Šis sutvarkymas buvo reikalingas technologinio parko įrengimui. Tačiau privatus kreditorius neprivalėtų įgyvendinti šio projekto.

- 107 Dėl ketvirtosios gamybos linijos teritorijos sutvarkymo technologinio parko įrengimo tikslu svarbu pažymėti, kad šiuo klausimu ieškovė savo raštuose neginčijo Komisijos teiginių. Vis dėlto savo atsakymuose į Pirmosios instancijos teismo klausimus ieškovė teigia, kad BvS turėjo teisinę pareigą sutvarkyti šią teritoriją ir kad technologinio parko įrengimo projektas buvo plačiai subsidijuojamas.
- 108 Nepaisant fakto, kad ieškovė neįrodė šio argumento, konstatuotina, kad jis niekaip nepaneigia Komisijos teiginio, kad privatus kreditorius neturėtų pareigos įrengti technologinį parką. Faktiškai, kadangi šis projektas nebuvo susijęs su ieškovės restruktūrizavimo užduotimi, Komisija pagrįstai galėjo manyti, kad ši pareiga neatitiko privataus kreditoriaus elgesio, bet priklausė viešosios valdžios kompetencijai.
- 109 Šiuo klausimu Komisija taip pat pažymėjo, kad Vokietijos valdžios institucijos nustatė 1 047 000 DEM (535 323 EUR) šio žemės sklypo pardavimo ieškovei kainą tuo atveju, jei *asset-deal 1* kaina būtų sumažinta 4 milijonais DEM. Kita vertus, Vokietijos Federacinė Respublika įvertino šį sklypą tik 470 000 DEM (240 307 EUR) tuo atveju, jei BvS nesumažintų kainos, sukeldama ieškovės likvidavimą. Komisija pažymėjo, kad šis žemės sklypo pardavimo kainos sumažinimas nebuvo detaliam paašškintas (ginčijamo sprendimo 79 konstatuojamoji dalis).
- 110 Nors ieškovė savo raštuose neginčijo šio Komisijos vertinimo, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimus ji teigė, kad šis pardavimo kainos sumažinimas buvo pateisinamas sklypo sutvarkymo būtinumu. Tačiau, net jeigu BvS privalėtų sutvarkyti ketvirtosios gamybos linijos teritoriją, negalima pripažinti, kad tuo pat metu būtų atsižvelgta į šį 2 200 000 DEM (1 124 842 EUR) kainuojantį sutvarkymą bei žemės sklypo pardavimo kainos mažinimą nuo 1 047 000 DEM iki 470 000 DEM.

- 111 Iš to, kas pasakyta, aišku, kad Komisija, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, galėjo atsisakyti įtraukti ketvirtosios gamybos linijos teritorijos sutvarkymo kaštus skaičiuojant BvS tenkančias išlaidas tuo atveju, jei pastaroji būtų pareikalavusi sumokėti visą *asset-deal 1* nustatytą kainą.
- 112 Vien ši aplinkybė leidžia daryti išvadą, kad Komisija pagrįstai manė, jog dėl kainos sumažinimo BvS patirtos išlaidos, priešingai negu nurodoma Vokietijos Federacinės Respublikos pateiktoje informacijoje šiuo klausimu, yra didesnės negu tos, kurias ji būtų patyrusi nesumažindama kainos.
- 113 Antra, ginčijamame sprendime (80 konstatuojamoji dalis) Komisija taip pat teigia, kad lygindama potencialias BvS išlaidas kainos sumažinimo atveju ir visos *asset-deal 1* nustatytos pradinės kainos sumokėjimo atveju Vokietijos Federacinė Respublika neatsižvelgė į BvS suteiktą 1 milijono DEM investicinę subsidiją pagal *asset-deal 2*. Šios sumos įskaičiavimas leidžia daryti išvadą, kad BvS tenkančios išlaidos būtų didesnės kainos sumažinimo atveju.
- 114 Šiuo klausimu ieškovė, atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą, pažymėjo, kad ši *asset-deal 2* 5 straipsnyje numatyta 1 milijono DEM subsidija buvo neatgaunamos išlaidos (*sunk cost*). Iš tikrųjų, anot ieškovės, kadangi ketvirtoji gamybos linija galėjo veikti tik atnaujinus jos sudėtines dalis, BvS įsipareigojo kompensuoti ieškovei šios linijos remonto išlaidas suteikdama 1 milijono DEM sumą, kurios dėl jos tikslinės paskirties nebuvo galima reikalauti grąžinti ir kuri nesuteikė teisės reikalauti pradėti bankroto procedūrą.

- 115 Vis dėlto pažymėtina, kad atsakydama į Pirmosios instancijos teismo klausimą ieškovė apsiribojo tvirtinimu, kad BvS suteikta 1 milijono DEM subsidija buvo neatgaunamos išlaidos, nepateikdama jokių įrodymų, kurias Komisija galėtų įvertinti administracinės procedūros metu.
- 116 Be to, ši aplinkybė nepateisintų šios subsidijos neištraukimo į BvS potencialių *asset-deal 2* įvykdymo išlaidų apskaičiavimą. Iš tikrųjų net jeigu ši subsidija yra BvS neatgaunamos išlaidos ieškovės likvidavimo, sukėlusio *asset-deal 2* neįvykdymą, atveju, BvS vis dėlto suteikė šią subsidiją, susijusią su *asset-deal 2* įvykdymu. Dėl šios priežasties ji turėjo būti įskaičiuota į BvS išlaidas dėl *asset-deal 2* įvykdymo, kaip ir dėl kainos sumažinimo.
- 117 Darytina išvada, kad ieškovė neįrodė ginčijamo sprendimo preambulės konstatuojamosios dalies 80 pastraipoje pateiktoje analizėje Komisijos padarytos akivaizdžios klaidos.
- 118 Kadangi jau buvo konstatuota, kad kainos sumažinimas buvo finansiškai pats nepalankiausias pasirinkimas (žr. šio sprendimo 112 punktą), ta pati išvada *a fortiori* būtų taikytina, jeigu BvS turėtų suteikti papildomą 1 milijonų DEM subsidiją.
- 119 Šiomis aplinkybėmis ieškovės argumentas, kritikuojantis Komisiją dėl neatsižvelgimo į aplinkybę, kad kainos sumažinimas galėjo būti pagrįstas siekiu išvengti dėl *asset-deal 1* sudarymo jai anksčiau suteiktos pagalbos praradimo, yra nepriimtinas.

- 120 Savo raštuose ieškovė taip pat teigia, kad siekis išsaugoti BvS patikimumą ir pagerinti jo reputaciją galėjo atskleisti požymius, į kuriuos protingai atsižvelgtų privatus ūkio subjektas. Vadinasi, Komisija turėjo atsižvelgti į Tiuringijos žemės 1994 m. pagalbos pažadą ir pripažinti, kad kainos sumažinimas buvo tik šio pažado įvykdymo būdas.
- 121 Vis dėlto, kaip jau buvo pažymėta, ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą manydama, kad ieškovė negalėjo pasinaudoti teise pakeisti *asset-deal 1*. Dėl šios priežasties nepripažintina, kad BvS patikimumas nukentėtų išlaikant *asset-deal 1* nustatytą pirmųjų trijų gamybos linijų 5,8 milijono DEM pardavimo kainą.
- 122 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad padarydama išvadą, jog BvS nesielgė kaip įprastomis rinkos sąlygomis veikiantis privatus kreditorius, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, bei teisingai taikė šį kriterijų.
- 123 Pagaliau trečia, dėl nepakankamos ginčijamo sprendimo motyvacijos Komisijai nepaaiškinus neatsižvelgimo į 2000 m. gegužės 30 d. BvS ekspertizės ataskaitą priežasčių, primintina, kad sprendimo ekonomiškumo sumetimais Komisija motyvacijoje galėjo apsiriboti tik esminių faktų ir teisinių pastabų išdėstymu (žr. šio sprendimo 60 punktą).
- 124 Ši ekspertizė, atlikta praėjus dviem metams nuo kainos sumažinimo, nustatė:

„Ekonominiu požiūriu geriausias sprendimas tiek BvS, tiek (ieškovei) būtų surasti 2000 m., kaip ji planuoja, investuotoją, galėsiantį perleisti jai 3 850 000 DEM dydžio

kapitalą, ir patenkinti BvS reikalavimą sumokėti 5 800 000 DEM pirkimo kainą sumokant 1 800 000 DEM bei palūkanas“.

125 Taigi ši ekspertizė pavertė ieškovės veiklos tęsimą priklausomą ne tik nuo kainos sumažinimo, bet taip pat nuo naujos 3 850 000 DEM dydžio investicijos. Tokios investicijos būtinumas jau buvo numatytas 1998 m. restruktūrizavimo plane. Vis dėlto akivaizdu, kad jokio naujo privataus investuotojo nebuvo įmanoma surasti (ginčijamo sprendimo 95 konstatuojamoji dalis).

126 Be to, savo 2001 m. vasario 27 d. pranešime Komisijai Vokietijos Federacinė Respublika nurodė, kad 2000 m. gegužės 30 d. BvS ekspertizė buvo tik pirminis įvertinimas, neatsižvelgiantis į tam tikrus 1998–1999 m. nuosmukio ketvirčius siekiant pritaikyti 1998 m. restruktūrizavimo planą.

127 Šiomis aplinkybėmis Komisija pagrįstai galėjo padaryti išvadą, kad ši ekspertizė nebuvo reikšmingas faktas, kuriuo reikėjo remtis ginčijamame sprendime. Dėl šios priežasties ginčijamas sprendimas nelaikytinas netinkamai motyvuotu šiuo klausimu.

128 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, šis pagrindas taip pat yra atmestinas.

Dėl tariamai klaidingo pagalbos dydžio nustatymo

129 Ieškovė pateikdama papildomą pagrindą nurodo, kad Komisija klaidingai nustatė pagal ginčijamo sprendimo 2 straipsnį privalomos gražinti pagalbos dydį. Faktiškai Komisija neįrodė, kad ši pagalba siekė 4 milijonus DEM. Kadangi EB 87 straipsnio

1 dalyje minima „iš valstybinių išteklių“ suteikta pagalba, nesuderinama su bendrąja rinka pripažintos pagalbos dydis turėtų prilygti BvS prarastoms pajamoms sumažinus kainą.

130 Komisija neginčijo, kad BvS pareikalavus sumokėti *asset-deal 1* nustatytą kainą ieškovė subankrutuotų. Tačiau ji padarė prielaidą, kad šiuo atveju *asset-deal 2* vis dėlto būtų įvykdyta, kas, anot ieškovės, būtų neįmanoma. Taigi nustatydamą pagalbą dydį Komisija neatsižvelgė į galimus BvS papildomus nuostolius dėl antrosios sutarties neįvykdymo. Be to, pagal ginčijamame sprendime pateiktą apskaičiavimą, BvS prarastos pajamos ieškovės likvidavimo atveju prilygtų kreditoriams išmokėtinai sumai, o ne 4 milijonams DEM. Kadangi apskaičiuodama pagalbą dydį Komisija prieštaravo savo pačios išvadoms, ginčijamas sprendimas yra naikintinas.

131 Komisija, palaikoma įstojusios į bylą šalies, ginčija ieškovės argumentus.

132 Pirmosios instancijos teismas primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką Komisijos užduotis reikalaujant grąžinti neteisėtai suteiktą pagalbą yra atimti iš jos gavėjo tą pranašumą, kurį jis gavo rinkoje savo konkurentų atžvilgiu, bei atkurti iki šios pagalbos suteikimo buvusią padėtį (šiuo klausimu žr. 1990 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-142/87, Rink. p. I-959, 66 punktą bei 1995 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-348/93, Rink. p. I-673, 27 punktą). Ši užduotis nepriklauso nuo suteiktos pagalbos formos (1993 m. birželio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-183/91, Rink. p. I-3131, 16 punktas).

133 Be to, buvo pripažinta (žr. konkrečiai 1987 m. vasario 24 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Deufil prieš Komisiją*, 310/85, Rink. p. 901), kad neteisėtai suteiktos pagalbos panaikinimas ją išieškant yra jos neteisėtumo pripažinimo logiška pasekmė. Dėl šios priežasties neteisėtai suteiktos valstybės pagalbos išieškojimas pirminės padėties atkūrimo tikslu iš principo nelaikytinas neproporcinga priemone valstybės pagalbą reglamentuojančių sutarties nuostatų atžvilgiu (minėto 1990 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 66 punktas).

134 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Vokietijos Federacinė Respublika turi imtis visų būtinų priemonių išieškoti iš gavėjo 1 straipsnyje minėtą pagalbą, kuri jam buvo suteikta neteisėtai“.

135 Kalbant apie neteisėtą pagalbą, nagrinėjamu atveju suteiktą pirkimo-pardavimo sutartyje nustatytos kainos sumažinimo forma, klaidinga tvirtinti, kaip tai daro ieškovė, kad gražintinos pagalbos suma yra mažesnė už tą, kuria buvo sumažinta kaina.

136 Iš tikrųjų pagal *asset-deal 1 BvS* parduotų pirmųjų trijų gamybos linijų kaina buvo 5,8 milijono DEM. Sumažinus šią kainą ieškovė gavo 4 milijonų DEM dydžio ekonominę naudą, kurios neturėjo jos konkurentai.

- 137 Šiuo atžvilgiu ieškovė negali pagrįstai teigti, kad privataus kreditoriaus požiūriu valstybės pagalbos sudėtinė dalis buvo mažesnė už tą sumą, kuria buvo sumažinta kaina, ir kad visos *asset-deal I* nustatytos kainos sumokėjimas būtų sukėlęs Vokietijos Federacinei Respublikai papildomus nuostolius, nes prieš tai buvo nuspręsta, kad toks įprastomis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis kreditorius nebūtų sutikęs taip sumažinti kainą (žr. šio sprendimo 122 punktą).
- 138 Ieškovė bet kuriuo atveju mano, kad Vokietijos Federacinės Respublikos patirtos išlaidos nesiektų 4 milijonų DEM, bet prilygtų šiai sumai proporcingam atlyginimui, kuris būtų išmokėtas kreditoriams ieškovės likvidavimo atveju, jeigu BvS nebūtų sutikusi sumažinti kainos.
- 139 Vis dėlto, kadangi neteisėtai suteiktos pagalbos išieškojimo tikslas yra iki jos suteikimo buvusios padėties atkūrimas, Komisija pagrįstai nurodė grąžinti šią pagalbą. Faktiškai dėl reikalavimo grąžinti sumą, kuria buvo sumažinta kaina, galinčio sukelti ieškovės likvidavimą, pastaroji atsidurtų panašioje padėtyje, kurioje ji būtų buvusi nesumažinus kainos, t y., anot pačios ieškovės, bankroto būsenoje. Šioje situacijoje, jeigu ieškovė iš tikrųjų subankrutuos, Vokietijos Federacinė Respublika šiuos klausimus reguliuojančioje nacionalinėje teisėje numatytais būdais turės užtikrinti, kad pagalba bus tikrai išieškota ir kad ieškovės likvidavimas neužkirs kelio ginčijamo sprendimo įvykdymui (šiuo klausimu žr. 1986 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, 52/84, Rink. p. 89, 16 ir 17 punktus).
- 140 Darytina išvada, kad šis argumentas, o kartu ir visas pirmasis teisinis pagrindas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl antruoju pagrindu nurodyto EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimo bei netinkamo motyvavimo

Šalių argumentai

- 141 Ieškovė visų pirma primena, kad nagrinėdama pagalbos proporcingumą pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija turi atsižvelgti į rinkos struktūrą (1999 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Salomon prieš Komisiją*, T-123/97, Rink. p. II-2925, 79 punktas bei 2002 m. sausio 30 d. Sprendimo *Keller ir Keller Meccanica prieš Komisiją*, T-35/99, Rink. p. II-261, 88 punktas). Šiuo klausimu ji remiasi rekomendacijomis dėl pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti. Šiose rekomendacijose kaip pavyzdys minimas atvejis, kai įmonių išnykimas gali lemti monopolijos ar oligopolijos atsiradimą. Ieškovė priduria, kad Komisija privalo patikrinti, ar suteikiant pagalbą nėra pažeidžiamos kitos Bendrijos teisės nuostatos, kaip antai EB 82 straipsnis bei 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 4064/89 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 257, 1990, p. 13) 2 straipsnis (2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, Rink. p. I-6857, 78 punktas; 2001 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Portugalija prieš Komisiją*, C-204/97, Rink. p. I-3175, 41 ir kt. punktai bei 2001 m. sausio 31 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *RJB Mining prieš Komisiją*, T-156/98, Rink. p. II-337, 112 ir kt. punktai).
- 142 Nagrinėjamoje byloje sugretindama visumą požymių pagalbos proporcingumo pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą įvertinimo tikslais, Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą neatsižvelgdama į faktą, kad ieškovės išnykimo atveju *Schott Glas* įmonių grupė įgytų ar sustiprintų dominuojančią padėtį tam tikrose stiklo gamybos srityse.
- 143 Ieškovė konkrečiai priekaištuoja Komisijai, kad ši neatkreipė dėmesio į jos paaiškinimus dėl rinkos struktūros ir nepatikrino, ar jos išnykimas būtų galėjęs

lemti siaurą oligopoliją, kaip įrodė Vokietijos vyriausybė savo 2000 m. lapkričio 20 d. pranešime Komisijai. Ji remiasi šiame pranešime pateiktais kai kuriais su rinkos dalimis susijusiais skaičiais, nurodydama, kad įstojusi į bylą šalis, būdama pagrindine sektoriaus įmone, ginčija juos nepagrįstai. Konkrečiai, įstojusi į bylą šalis nepaneigė argumento, kad išnykus ieškovei stebėjimo stiklo žaliavų rinkoje ji užimtų beveik monopolinę padėtį.

¹⁴⁴ Galiausiai ginčijamas sprendimas nėra tinkamai motyvuotas, kadangi jis neleidžia nustatyti, ar vertindama kainos sumažinimą EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto prasme Komisija atsizvelgė į galimą rinkos struktūros pasikeitimą išnykus ieškovei, jeigu būtų palikta visa pirkimo kaina.

¹⁴⁵ Antra, ieškovė priekaištauja Komisijai, kad ši grindė savo vertinimus pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą netiksliais faktais, konkrečiai, 1998 m. gruodžio 1 d. jai perduotu restruktūrizavimo planu. Ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, 2001 m. birželio 12 d., kuri yra lemiama nagrinėjamoje byloje, šis planas nebeatitiko ieškovės restruktūrizavimo projekto (2001 m. birželio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi prieš Komisiją*, T-6/99, Rink. p. II-1523, 93 punktas). Šiuo klausimu Komisija pažadėjo įspėti Vokietijos valdžios institucijas iki galutinio sprendimo priėmimo, kad jos galėtų perduoti jai naują restruktūrizavimo planą, kurį jos pasisiūlė perduoti 2001 m. vasario 27 d. pranešime. Ieškovės manymu, tokiomis aplinkybėmis Komisija ginčijamame sprendime neturėjo remtis 1998 m. restruktūrizavimo planu.

¹⁴⁶ Galiausiai ginčijamas sprendimas nėra pakankamai motyvuotas, nes jame neminama Tiuringijos žemės iniciatyva atliktos Arnold ekspertizės išvada, pridėta prie Vokietijos Federacinės Respublikos 2001 m. vasario 27 d. pranešimo Komisijai. Tai yra vienintelis administracinės bylos dokumentas, kuriame pateikta ieškovės

ekonominės padėties sisteminė analizė. Ji įrodė ieškovės būklės gerėjimą 2000 m. Tačiau ginčijamame sprendime (96 ir 97 konstatuojamosios dalys) Komisija padarė visiškai priešingą šiai ekspertizei išvadą, kad restruktūrizavimo planas neleido atstatyti ieškovės gyvybingumo. Šia Komisijos išvada taip pat verčia abejoti 2001 m. gruodžio 10 d. K.-F. Pfizenmayer atliktos ekspertizės išvada.

147 Komisija, palaikoma įstojusios į bylą šalies, neigia ieškovės argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

148 Primintina, kad EB 87 straipsnio 3 dalies taikymo srityje Komisija naudojasi plačiais įgaliojimais (minėto 1990 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, 56 punktas bei 1996 m. liepos 11 d. Sprendimo *SFEI ir kt., C-39/94*, Rink. p. I-3547, 36 punktas). Taigi Bendrijos teismo vykdoma kontrolė turi apsiriboti procedūrinių taisyklių ir motyvavimo pareigos laikymosi, esminio faktų tikslumo, akivaizdžios vertinimo klaidos bei piktnaudžiavimo įgaliojimais nebuvimo patikrinimu (1996 m. spalio 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją*, T-266/94, Rink. p. II-1399, 170 punktas). Bendrijos teismas neturi keisti Komisijos atlikto ekonominio vertinimo savuoju (1996 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *AIUFFASS ir AKT prieš Komisiją*, T-380/94, Rink. p. II-2169, 56 punktas bei minėto sprendimo *HAMSA prieš Komisiją* 48 punktas).

149 Vis dėlto, viena vertus, Komisija privalo laikytis savo pačios nustatytų rekomendacijų ar priimtų pranešimų valstybės pagalbos kontrolės srityje tiek, kiek jie atitinka sutarties nuostatas bei kiek valstybės narės su jais sutiko (minėto sprendimo *Deuflil prieš Komisiją* 22 punktas, 1993 m. kovo 24 d. Sprendimo *CIRFS ir kt. prieš*

Komisiją, C-313/90, Rink. p. I-1125, 36 punktas; 1996 m. spalio 15 d. Sprendimo IJssel-Vliet, C-311/94, Rink. p. I-5023, 43 punktas bei 2002 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo Ispanija prieš Komisiją, C-351/98, Rink. p. I-8031, 53 punktas). Kita vertus, primintina, kad pagal EB 253 straipsnį ji privalo motyvuoti savo sprendimus, įskaitant tuos, kuriais atsisakoma pripažinti pagalbą suderinama su bendrąja rinka remiantis EB 87 straipsnio 3 dalies c punktu.

- 150 Visų pirma tikslinga išnagrinėti ieškovės argumentą, kuriuo ji priekaištauja Komisijai, kad ji grindė ginčijamą sprendimą 1998 m. restruktūrizavimo planu, o ne 2001 m. balandžio 19 d. restruktūrizavimo planu, bei neatsižvelgė į 2000 m. lapkričio 24 d. Arnold ataskaitą.
- 151 Kalbant pirmiausia apie restruktūrizavimo planą, kuriuo Komisija grindė savo sprendimą, primintina, kad pagal Bendrijos rekomendacijų dėl valstybės teikiamos pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti 3.2.2 punktą pagalba restruktūrizavimui turi būti susieta su gyvybinga restruktūrizavimo ar atnaujinimo programa, kurią būtina pateikti Komisijai kartu su visais reikalingais paaiškinimais, o šis planas turi leisti per protingą laiką atstatyti įmonės konkurencingumą.
- 152 Nagrinėjamoje byloje *asset-deal 1* nustatytos kainos sumažinimas 4 milijonais DEM buvo padarytas BvS iki pranešimo apie tai Komisijai pateikimo 1998 m. gruodžio 1 d. Nustatyta, kad Vokietijos valdžios institucijos kartu su pranešimu apie kainos sumažinimą perdavė 1998 m. gruodžio mėnesio restruktūrizavimo planą, apimančį 1998–2000 m. laikotarpį. Taip pat nustatyta, kad 2001 m. balandžio 19 d. restruktūrizavimo planas nebuvo perduotas Komisijai administracinės procedūros metu.
- 153 Atsakydama į su tuo susijusį Pirmosios instancijos teismo klausimą, ieškovė nurodė, kad pastarasis planas iš pat pradžių nebuvo perduotas Komisijai siekiant išvengti kelių alternatyvių planų pateikimo vienu metu.

- 154 Antra, iš 2001 m. vasario 27 d. Vokietijos Federacinės Respublikos pranešimo matyti, kad 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimo būtinumas buvo sąlygotas, viena vertus, jame numatyto privataus investuotojo indėlio nebuvimo bei, kita vertus, 1999 m. pirmojo pusmečio itin silpnos ekonominės padėties, kas prisidėjo prie ieškovės finansinės būklės pablogėjimo. 2001 m. iškilęs būtinumas parengti naują restruktūrizavimo planą patvirtina 1998 m. parengto restruktūrizavimo plano nesėkmę, kadangi jis neleido per protingą laiką atkurti ieškovės gyvybingumo.
- 155 Trečia, pažymėtina, kad niekas byloje nepatvirtina, kad Komisija iš tikrųjų įsipareigojo informuoti Vokietijos valdžios institucijas apie ginčijamo sprendimo priėmimo neišvengiamumą, kaip teigia ieškovė.
- 156 Šiuo klausimu jau buvo nuspręsta, kad Komisijos pareiga įspėti suinteresuotą valstybę narę apie neigiamo sprendimo priėmimo neišvengiamumą būtų tik laiko vilkinimas, trukdantis užbaigti administracinę procedūrą (1999 m. sausio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Neue Maxhütte Stahlwerke ir Lech-Stahlwerke prieš Komisiją*, T-129/95, T-2/96 ir T-97/96, Rink. p. II-17, 231 punktas).
- 157 Be to, savo 2001 m. vasario 27 d. pranešime Vokietijos valdžios institucijos tik nurodė, kad „Komisijai pareikalavus federalinė vyriausybė artimiausiu metu informuos ją apie galutinį sprendimą dėl restruktūrizavimo plano“. Taigi ieškovė negali pagrįstai teigti, kad minėtame 2001 m. vasario 27 d. pranešime Vokietijos vyriausybė pasiūlė perduoti naują restruktūrizavimo planą, kadangi tokio plano tuo metu dar nebuvo.

158 Be viso to, tame pačiame pranešime nurodžiusi būtinumą keisti 1998 m. restruktūrizavimo planą, Vokietijos valdžia pažymėjo:

„Vis dėlto federalinė vyriausybė mano, kad atsižvelgdama į rinkos sąlygomis būdingą BvS elgesį Komisija gali užbaigti procedūrą nenagrinėdama restruktūrizavimo plano pakeitimų, kurių terminą dar reikia nustatyti.“

159 Galiausiai, ketvirta, kaip pabrėžia Komisija, ieškovė nemanė esant naudinga perduoti šį planą Komisijai nuo jo patvirtinimo 2001 m. balandžio 19 d. iki ginčijamo sprendimo priėmimo 2001 m. birželio 12 d.

160 Iš visų šių svarstymų darytina išvada, kad ieškovė nepagrįstai teigia, jog Vokietijos Federacinė Respublika formaliai paprašė Komisijos leidimo pateikti atnaujintą restruktūrizavimo planą. Dėl šios priežasties nepripažintina, kad grįsdama ginčijamą sprendimą 1998 m. restruktūrizavimo planu Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

161 Kita vertus, kalbant apie 2000 m. lapkričio 24 d. Arnold ataskaitą, jos įvadinėje dalyje pažymėta, kad ekspertizė buvo užsakyta Tiuringijos žemės siekiant įvertinti su papildomos pagalbos suteikimu susijusių riziką.

162 Be to, šios ataskaitos baigiamojoje dalyje nurodyta:

„Bendrovės veiklos 1997–2002 m. rezultatai rodo jos būklės gerėjimą.

Dėl apyvartos augimo ir kaštų mažinimo veiklos rezultatai nuo 1997 m. nuolat gerėjo, išskyrus 1999 m. Atsižvelgiant į papildomas pajamas 2000 m. bus galima išlyginti rodiklius. Persilaužimas įvyks 2002 m. pasiekus 40 milijonų DEM apyvartą.

Preziumuojama, kad nebus jokių ši augimą veikiančių išimtinių veiksnių.

Tačiau prognozuojamo augimo būtina sąlyga yra numatomos 11 500 000 DEM dydžio investicijos. 2000 m. pavyko realizuoti tik 1 000 000 DEM dydžio investicijas.

Bendrovės finansai kelia didelį nerimą. Be investicijoms į pakeitimus ir renovacijas skirtų 11 500 000 DEM, yra 20 538 000 DEM grąžintinų senų kreditų.

Mūsų paskaičiavimais, 2001 m. bendrovei pritrūks 7 842 000 DEM apyvartinių lėšų, o 2002 m. – 2 215 000 DEM apyvartinių lėšų.

Mūsų vertinimu, bendrovė nepajėgs egzistuoti tik būsimų nuosavų lėšų dėka. Jei pranešimo Europos Sąjungai procedūros baigtis būtų neigiama, prireiktų 6 000 000 DEM dydžio naujų finansinių išteklių.

Bendrovė nėra pajėgi tai padaryti.

Mūsų nuomone, gamybos išsaugojimui yra būtinos papildomos subsidijos ir pagalba arba gražintinų senų kreditų sumažinimas.“

163 Atsižvelgiant į tai, Arnold ataskaita nepatvirtina ieškovės ilgalaikio rentabilumo perspektyvų.

164 Be to, savo 2001 m. vasario 5 d. Tiuringijos žemei adresuotame subsidijos prašyme, kurį Pirmosios instancijos teismas paprašė pateikti, ieškovė nurodė, kad Arnold ataskaitoje numatytos investicijos „dabartinėje bendrovės situacijoje prieštaravo pagalbos reglamentavimui“, todėl šiuo klausimu buvo tikslinga nukrypti nuo šios ataskaitos išvadų.

165 Dėl šios priežasties nepripažintina, kad, kaip teigia ieškovė, 1998 m. restruktūrizavimo plano pakeitimas buvo pagrįstas Arnold ataskaita, nes, pačios ieškovės manymu, nuo jos išvadų reikėjo nukrypti.

- 166 Šiomis aplinkybėmis ir konkrečiai atsižvelgiant į Arnold ataskaitos išvadas bei į ieškovės pateiktą jų vertinimą, Komisija pagrįstai galėjo nuspręsti, jog nėra būtina jomis remtis ginčijamame sprendime. Dėl šios priežasties ieškovės argumentas dėl ginčijamo sprendimo nepakankamo motyvavimo šiuo klausimu yra atmestinas.
- 167 Dėl ieškovės nurodomos 2001 m. gruodžio 10 d. K.-F. Pfizenmayer ekspertizės primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką sprendimo dėl valstybės pagalbos teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jo priėmimo metu Komisijos turėtą informaciją (minėto 1986 m. liepos 10 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 16 punktą). Taigi konstatuotina, jog kadangi K.-F. Pfizenmayer ekspertizė, kurios išvadas ieškovė pateikė nagrinėjant laikinųjų apsaugos priemonių taikymo klausimą tam, kad būtų įvertintos jos ekonominio išlikimo galimybės ieškinio atmetimo atveju, buvo atlikta po ginčijamo sprendimo priėmimo, Komisija neturėjo duomenų apie ją administracinės procedūros metu.
- 168 Iš to darytina išvada, kad ieškovė neįrodė, jog Komisija grindė savo vertinimą pagal EB 87 straipsnio 3 dalį netiksliais faktais arba jog ginčijamas sprendimas yra netinkamai motyvuotas šiuo atžvilgiu.
- 169 Antra, reikėtų patikrinti atsižvelgiant į rekomendacijas dėl pagalbos su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti, ar Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą atsisakydama pripažinti kainos sumažinimą suderinamu su bendrąja rinka pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą, neatsižvelgdama į galimą oligopolijos atsiradimą dėl ieškovės išnykimo.
- 170 Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, kad minėtų rekomendacijų 1.2 punkte (žr. šio sprendimo 3 punktą), kuris yra įvadinėje dalyje, kaip pavyzdys yra nurodomos tam

tikros aplinkybės, kuriomis su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti skirta pagalba gali būti pateisinama nukrypstant nuo šių rekomendacijų 1.1 punkte nurodyto principo, kad nepageidautina, jog valstybės narės teiktų subsidijas įmonėms, kurios naujoje rinkos situacijoje turėtų išnykti ar būtų restruktūrizuotos. Vis dėlto negalima daryti išvados, kad kurios nors iš šių aplinkybių atsiradimas pats savaime pateisintų išimties taikymą. Vienos iš šių aplinkybių pakaktų pateisinti su sunkumais susiduriančioms įmonėms gelbėti ir jų restruktūrizavimui skatinti skirtos valstybės pagalbos tik įvykdžius rekomendacijose nustatytas bendras pagalbos gelbėjimui ir restruktūrizavimui teikimo leidimo sąlygas.

171 Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą nurodydama, jog 1998 m. restruktūrizavimo planas, priešingai negu reikalauja minėtos rekomendacijos, neleido atkurti ieškovės gyvybingumo (žr. šio sprendimo 154 punktą).

172 Be to, priešingai negu teigia ieškovė, nei iš sutarties, nei iš minėtų rekomendacijų nuostatų neišplaukia, kad neteisėta pagalba įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti turi būti leidžiama tuo atveju, jeigu pagalbos gavėjo išnykimas galėtų privesti prie monopolijos ar siauros oligopolijos konkrečioje rinkoje.

173 Ieškovės argumentams pagrįsti nurodoma teismų praktika nepaneigia ankstesniame punkte padarytos išvados. Savo minėtame sprendime *Salomon prieš Komisiją* (79 punktas) Pirmosios instancijos teismas apsiribojo konstatavimu, kad Komisija toje byloje ginčijamame sprendime nepripažino pagalbos suderinama su bendrąja rinka vien dėl atitinkamai rinkai priskiriamo oligopolinio pobūdžio ir atsižvelgė į šios rinkos struktūrą tik siekdama paremti savo argumentus dėl to, kad pagalbos dydis negalėjo sukelti bendram interesui priešingo konkurencijos iškreipimo, kaip nurodyta EB 87 straipsnio 3 dalies c punkte. Minėtame sprendime *Keller ir Keller Meccanica prieš Komisiją* (88 punktas) Pirmosios instancijos teismas tik pažymėjo, kad atitinkamai rinkai, kurioje veikė ieškovai, nebuvo būdinga oligopolinė struktūra.

- 174 Be to, kalbant apie ieškovės nurodomą nepakankamą motyvaciją šiuo klausimu, konstatuotina, kad ginčijamame sprendime Komisija padarė išvadą, jog *asset-deal 1* nustatytos kainos sumažinimas neišplaukė iš EB 87 straipsnio 3 dalies c punkte numatytos išimties. Administracinės procedūros metu ieškovė savo papildomo prašymo atleisti nuo ginčytinos priemonės vykdymo negrindė argumentu, susijusiu su jos galimo pasitraukimo iš rinkos pasekmėmis jos struktūrai.
- 175 Dėl šios priežasties atsižvelgiant į 59 ir 60 punktuose minėtus reikalavimus dėl motyvavimo darytina išvada, kad nagrinėjamos bylos aplinkybėmis Komisija neturėjo iš anksto tirti oligopolinės situacijos konkrečioje rinkoje susidarymo rizikos, todėl ginčijamo sprendimo netinkamu motyvavimu šiuo klausimu grindžiamas prieštaravimas yra atmestinas.
- 176 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, nagrinėjamas pagrindas yra atmestinas.

Dėl trečiuoju pagrindu nurodomo teisės į gynybą ir tinkamo administravimo principo pažeidimo

Šalių argumentai

- 177 Ieškovė teigia, kad valstybės pagalbos formalaus tyrimo procesą reglamentuojantys bendrieji proceso principai suteikia pagalbos gavėjui didesnes garantijas negu vien teisę pateikti pastabas pradėjus šį procesą, kuri suteikiama suinteresuotiems asmenims pagal EB 88 straipsnio 2 dalį. Papildomų teisių pripažinimas atitiktų Komisijos cituojamą teismų praktiką, pagal kurią pagalbos gavėjas laikytinas tik „suinteresuota šalimi“ minėtos nuostatos prasme.

- 178 Pagalbos gavėjo padėtis skiriasi nuo suinteresuotų trečiųjų asmenų padėties dėl to, kad nors jis nėra tiesiogiai proceso šalis, galutinis sprendimas, nurodantis gražinti pagalbą, gali sukelti grėsmę jo buvimui. Ši aplinkybė pateisintų papildomų teisių pripažinimą.
- 179 Konkrečiai, teisė į teisingą bylos nagrinėjimą (2001 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Mannesmannröhren-Werke prieš Komisiją*, T-112/98, Rink. p. II-729, 77 punktas) ir teisė į gynybą įpareigoja Komisiją suteikti pagalbos gavėjui galimybę veiksmingai pareikšti savo nuomonę per formalų tyrimo procesą išskylančiais fakto ir teisės klausimais, kuriais ši institucija ketina grįsti savo sprendimą. Ši garantija išplaukia iš teismų praktikos, įteisinančios bet kurio asmens, kurio atžvilgiu gali būti priimtas neigiamai jį veikiantis sprendimas, teisę į gynybą (2001 m. gegužės 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kaufring ir kt. prieš Komisiją*, T-186/97, T-187/97, T-190/97 – T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 – T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ir T-147/99, Rink. p. II-1337, 153 punktas). Ši teisė būti išklaustytam ir tinkamo administravimo principas suponuoja teisę susipažinti su bylos medžiaga (1998 m. vasario 19 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Eyckeler & Malt prieš Komisiją*, T-42/96, Rink. p. II-401, 75 ir kiti punktai). Pagaliau pagalbos gavėjo teisių susiaurinimas iki galimybės pateikti pastabas pagal EB 88 straipsnio 2 dalį taip pat prieštarautų suinteresuotų įmonių išklausymą per EB 81 ir 82 straipsnių įgyvendinimo ir koncentracijos kontrolės procedūras reguliuojančioms taisyklėms.
- 180 Be to, tinkamo administravimo principo laikymasis reikalauja atlikti išsamų ir nešališką tyrimą (minėto sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 62 punktas bei 2002 m. sausio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *max. mobil prieš Komisiją*, T-54/99, Rink. p. II-313, 48 punktas). Taigi Komisija turi savo iniciatyva rinkti visus būtinus atsiliepimus, konkrečiai, reikalaujama informacijos iš pagalbos gavėjų, kad galėtų susipažinti su visomis faktinėmis aplinkybėmis, svarbiomis jos sprendimo priėmimo metu (minėto sprendimo *ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi prieš Komisiją* 93, 126, 128 ir 130 punktai).

- 181 Naudos gavėjo teisė būti išklaustam tuo labiau turi būti garantuota atsižvelgiant į Komisijos turimą veiksmų laisvę valstybės pagalbos kontrolės srityje, konkrečiai, taikant EB 87 straipsnio 3 dalį (1991 m. lapkričio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink. p. I-5469, 13 ir kiti punktai bei 1992 m. liepos 2 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dansk Pelsdyravlerforening prieš Komisiją*, T-61/89, Rink. p. II-1931, 129 punktas ir minėto sprendimo *Kaufreng ir kt. prieš Komisiją* 152 punktas). Susiaurinus šią teisę administracinės procedūros metu iki teisės pateikti pastabas pagal EB 88 straipsnio 2 dalį, pagalbos gavėjas, nors ir turėdamas pilną teisę kreiptis į Pirmosios instancijos teisumą, galėtų pasinaudoti tik daline teismine gynyba.
- 182 Nagrinėjamoje byloje Komisija trejopai pažeidė ieškovės procesines teises. Visų pirma ji nepatenkino kartu su ieškovės pagal EB 88 straipsnio 2 dalį 2000 m. rugpjūčio 28 d. pateiktomis pastabomis pareikšto prašymo leisti susipažinti ir pareikšti savo nuomonę dėl neįslaptintos Komisijos bylos dalies.
- 183 Antra, Komisija nepriėmė 2001 m. vasario 27 d. Vokietijos vyriausybės pranešime pateikto pasiūlymo perduoti jai naujausią ieškovės restruktūrizavimo planą ginčijamos priemonės įvertinimo pagal EB 87 straipsnio 3 dalies c punktą tikslais, jei Komisija manytų, kad, priešingai šios vyriausybės teiginiams, ši priemonė pripažintina valstybės pagalba EB 87 straipsnio 1 dalies prasme. Konkrečiai, Komisija pažeidė savo įsipareigojimą Vokietijos vyriausybei iš anksto pranešti jai apie būsimą savo sprendimą, kas būtų įgalinę šią vyriausybę nedelsiant pateikti naują restruktūrizavimo planą.
- 184 Ieškovės teisės į gynybą užtikrinimas turėjo dar didesnę reikšmę, kadangi Komisija ketino atmesti suinteresuotos valstybės narės nuomonę dėl valstybės pagalbos

nebuvo (minėto sprendimo *Kaufring ir kt. prieš Komisiją* 152 punkto pabaiga). Konkrečiai, priešingai negu teigia įstojusi į bylą šalis, šios valstybės narės pozicija neturi pirmenybės pagalbos gavėjo pozicijos atžvilgiu, todėl buvo būtina išklausti pastarąjį.

185 Šiomis aplinkybėmis ieškovė priekaištauja Komisijai pirmiausia dėl to, kad ši atsisakė rimtai svarstyti jos argumentą dėl *asset-deal 1* pakeitimo. Antra, Komisija turėjo pranešti ieškovei apie savo ketinimą pripažinti kainos sumažinimą valstybės pagalba. Be to, jos pareiga atlikti išsamų ir nešališką tyrimą lėmė pareigą reikalauti tiesiogiai iš ieškovės perduoti naują restruktūrizavimo planą arba bent jau jo aprašymą nurodant viso plano galimo pateikimo datą.

186 Faktiškai savo minėtame 2001 m. vasario 27 d. pranešime Vokietijos Federacinė Respublika iš esmės nurodė, kad 2000 m. lapkričio 24 d. Arnold ekspertizės išvados, kurios buvo perduotos Komisijai, tapo restruktūrizavimo plano pakeitimo pagrindu. Šis pakeitimas buvo būtinas dėl privataus investuotojo nebuvimo bei dėl 1998–1999 m. laikotarpio ekonominio nuosmukio nulemtu lėšų trūkumo. Remiantis Arnold ataskaita, ieškovė pasiektų didžiausią rentabilumą 2002 m. Taigi būdama informuota apie ieškovės finansinės padėties gerėjimą 2001 m, palyginti su 1998 m., Komisija, anot ieškovės, negalėjo remtis 1998 m. restruktūrizavimo planu, tai ji padarė ginčijamame sprendime (34 ir 108 konstatuojamosios dalys).

187 Trečia, iki administracinės procedūros pabaigos Komisija neinformavo nei Vokietijos vyriausybės, nei ieškovės apie jos pateiktus klausimus *Schott Glas* grupei po pastarosios 2000 m. rugsėjo 28 d. pastabų bei apie šios grupės 2001 m. sausio 23 d. pateiktas papildomas pastabas taip nesuteikdama joms galimybės išdėstyti savo poziciją. Taip vienašališkai iš pagrindinio ieškovės konkurento gaudama informaciją klausimais, kurių svarbą Komisijai patvirtina jau šių klausimų pateikimo faktas (žr. generalinio advokato pareigas vykdančio teisėjo B. Vesterdorf išvadą 1991 m. spalio 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendime, *Rhône-Poulenc prieš Komisiją*, T-1/89,

Rink. p. II-867, II-869), Komisija pažeidė savo pareigą išlikti nešališka visų suinteresuotų asmenų atžvilgiu bei jų nediskriminavimo principą, tinkamo administravimo principą ir ieškovės teisę į nešališką bylos nagrinėjimą. Be to, ji labai sumažino ieškovės teisės būti išklaustyti reikšmę (minėtos 2002 m. balandžio 4 d. Nutarties byloje *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* 85 punktas).

188 Be to, taip veikdama Komisija pažeidė ir Vokietijos vyriausybės teisę į gynybą. Priešingai negu teigia įstojusi į bylą šalis, ieškovė faktiškai gali pasiremti šiuo pažeidimu kaip savo pačios teisių pažeidimo įrodymu. Faktiškai suinteresuotoji valstybė narė gali būti pagalbos gavėjo „įgaliotu atstovu“ tiek, kiek Komisija laikė pastarąjį tik informacijos šaltiniu. Bet pagalbos gavėjas negalėtų priversti valstybės narės pareikšti ieškinio.

189 Šie pažeidimai pateisina ginčijamo sprendimo panaikinimą, nes jų nesant formalaus tyrimo proceso rezultatas galėjo būti kitoks (2000 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-288/96, Rink. p. I-8237, 101 punktas). Konkrečiai, Vokietijos vyriausybės ir ieškovės atsiliepimų į *Schott Glas* papildomas pastabas pateikimas galėjo iš esmės paveikti ginčijamą sprendimą. Faktiškai šiame sprendime (35 ir 36 konstatuojamosios dalys) Komisija atliko rinkos tyrimą remdamasi būtent minėtomis papildomomis pastabomis, atmesdama 2000 m. lapkričio 20 d. Vokietijos vyriausybės pranešime iškeltą mintį, kad ieškovės išnykimas priverstų prie oligopolijos. Be to, ji rėmėsi šiomis papildomomis pastabomis dėl ieškovės turimų perteklinių pajėgumų ir jos vykdomos tariamai agresyvios kainų politikos darydama išvadą, kad ginčijama priemonė neatitiko proporcingumo kriterijaus (ginčijamo sprendimo 102 ir 103 konstatuojamosios dalys).

190 Komisija ir įstojusi į bylą šalis ginčija ieškovės argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

191 Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką valstybės pagalbos kontrolės procedūra dėl savo bendro pobūdžio yra procedūra, pradėta valstybės narės, dėl jos turimų įsipareigojimų Bendrijai atsakingos už pagalbos suteikimą, atžvilgiu (minėto 1986 m. liepos 10 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 29 punktas bei sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* 81 punktas).

192 Dėl šios priežasties suinteresuoti asmenys, išskyrus už pagalbos suteikimą atsakingą valstybę narę, per procedūrą negali patys tiesiogiai dalyvauti diskusijose su Komisija taip, kaip tai gali daryti ši valstybė narė (minėtų sprendimų *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 59 punktas bei *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* 82 punktas). Iš esmės jų vaidmuo yra teikti informaciją Komisijai (minėto sprendimo *Skibsværftsforeningen ir kt. prieš Komisiją* 256 punktas bei 1998 m. birželio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją*, T-371/94, T-394/94, Rink. p. II-2405, 59 punktas).

193 Šia prasme jokia valstybės pagalbos kontrolės nuostata nenumato pagalbos gavėjui, kaip vienam iš suinteresuotų asmenų, ypatingo vaidmens. Be to, primintina, kad valstybės pagalbos kontrolės procedūra nėra vykdoma pagalbos gavėjo „atžvilgiu“, kas reikštų, kad jis gali naudotis teisei į gynybą prilyginamomis teisėmis (minėto sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* 83 punktas).

194 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad bendrieji teisės principai, kaip antai teisė į teisingą bylos nagrinėjimą, teisė būti išklausytam, tinkamo administravimo bei nediskriminavimo principai, kuriais remiasi ieškovė, neleidžia Bendrijos teismui išplėsti Sutartimi ir antrinės teisės aktais suinteresuotiems asmenims suteikiamų procesinių teisių valstybės pagalbos kontrolės procedūros metu. Taip pat netinka remtis teismų praktika dėl EB 81 ir 82 straipsnių taikymo bei koncentracijos kontrolės, kur kalbama apie procedūras, pradėtas įmonių, dėl šios priežasties besinaudojančių specialiomis procesinėmis teisėmis, o ne valstybės narės atžvilgiu.

195 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, ieškovės argumentas, kad pagalbos gavėjo padėtis skiriasi nuo kitų suinteresuotų asmenų padėties, yra atmestinas.

196 Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad pagal EB 88 straipsnio 2 dalį bei Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 1 dalį ieškovei buvo pasiūlyta pateikti savo pastabas ir kad ji pasinaudojo šia galimybe 2000 m. rugpjūčio 28 d. pateikdama savo pastabas Komisijai. Be to, kaip matyti iš Reglamento Nr. 659/1999 8 konstatuojamosios dalies, suinteresuotųjų šalių teises geriausiai galima apsaugoti laikantis EB 88 straipsnio 2 dalyje numatyto formalaus tyrimo proceso.

197 Kadangi suinteresuoti asmenys, išskyrus atitinkamą valstybę narę, neturi teisės patys tiesiogiai dalyvauti diskusijoje su Komisija, negalima daryti išvados, kad ieškovė turėjo teisę susipažinti su neįslaptinta administracinės bylos medžiaga ar kad Komisija privalėjo jai perduoti *Schott Glas* pateiktas pastabas ir atsakymus į Komisijos klausimus.

- 198 Be to, šiuo atžvilgiu jau buvo pažymėta, kad jokia valstybės pagalbos reglamentavimo ar teismų praktikos nuostata neleidžia daryti išvados, kad Komisija privalo išklausti iš valstybės išteklių suteiktos pagalbos gavėją dėl jos pateikto tiriamos priemonės teisinio vertinimo arba įspėti suinteresuotą valstybę narę – ir tuo labiau pagalbos gavėją – apie savo poziciją iki galutinio sprendimo priėmimo po to, kai suinteresuotiems asmenims ir valstybei narei buvo pasiūlyta pateikti savo pastabas (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Neue Maxhütte Stahlwerke ir Lech-Stahlwerke prieš Komisiją* 230 ir 231 punktus).
- 199 Dėl per administracinę procedūrą ieškovės iškelto argumento, kad ji turėjo teisę į *asset-deal 1* pakeitimą, kadangi Tiuringijos žemė neįvykdė savo pažado suteikti investicinę pagalbą, pakanka priminti, kad Komisija jį atmetė pakankamai motyvuotai (žr. šio sprendimo 67 ir 77 punktus). Dėl šios priežasties ieškovė nepagrįstai teigia, kad Komisija neišnagrinėjo atidžiai jos argumentų šiuo klausimu.
- 200 Pagaliau, kalbant apie Vokietijos Federacinės Respublikos teisės į gynybą pažeidimą, ieškovė priekaištauja Komisijai dėl to, kad ši nepriėmė šios valstybės pasiūlymo pateikti jai 2001 m. balandžio 19 d. restruktūrizavimo planą. Ji taip pat priekaištauja dėl to, kad Komisija neperdavė Vokietijos Federacinei Respublikai *Schott Glas* 2001 m. sausio 23 d. atsakymų į jos klausimus, pateiktus po šios įmonės 2000 m. rugsėjo 28 d. pastabų dėl formalaus tyrimo proceso pradėjimo gavimo.
- 201 Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisės į gynybą užtikrinimo principas reikalauja suteikti suinteresuotai valstybei narei galimybę efektyviai išreikšti savo poziciją dėl trečiųjų asmenų pagal EB 88 straipsnio 2 dalį pateiktų pastabų, kuriomis Komisija ketina grįsti savo sprendimą, bei kad nesuteikus valstybei narei galimybės pasisakyti dėl šių pastabų Komisija negali jomis remtis savo sprendime prieš šią valstybę. Tačiau tam, kad toks pažeidimas lemtų sprendimo panaikinimą, reikia įrodyti, kad nepadarius šio pažeidimo procedūros rezultatas būtų buvęs kitoks (1987 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, 259/85, Rink. p. 4393, 12 ir 13 punktai; 1990 m. vasario 14 d.

Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-301/87, Rink. p. I-307, 29–31 punktai; minėto 1990 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją* 46–48 punktai bei minėto 2000 m. spalio 5 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 100 ir 101 punktai).

- 202 Nagrinėjamoje byloje, laikantis EB 88 straipsnio 2 dalies ir Reglamento Nr. 659/1999 6 straipsnio 2 dalies reikalavimų, Vokietijos Federacinei Respublikai buvo suteikta galimybė pateikti savo pastabas dėl sprendimo pradėti procesą ir buvo perduotos suinteresuotų asmenų, konkrečiai, ieškovės ir *Schott Glas*, pateiktos pastabos šiuo klausimu. Kita vertus, pažymėtina, kad Komisija neperdavė Vokietijos Federacinei Respublikai *Schott Glas* 2001 m. sausio 23 d. atsakymų į Komisijos klausimus, pateiktus po šios įmonės pirminių pastabų dėl proceso pradėjimo gavimo.
- 203 Tačiau toks teisės į gynybą pažeidimas nėra toks svarbus, kad pats savaime lemtų ginčijamo teisės akto panaikinimą. Šis pažeidimas yra procedūros trūkumas, reikalaujantis, kad suinteresuota valstybė narė nurodytų šio pažeidimo konkrečius reikiamus padarinius jos subjektyvioms teisėms ir kad būtų įvertintas šio procedūrinio pažeidimo poveikis ginčijamo teisės akto turiniui. Tačiau tai nebuvo padaryta nagrinėjamoje byloje.
- 204 Šiomis aplinkybėmis ieškovės argumentas, grindžiamas Vokietijos Federacinės Respublikos teisių į gynybą pažeidimu, yra neveiksmingas.
- 205 Bet kuriuo atveju, kalbant apie minėto restruktūrizavimo plano pateikimą, pirmiau buvo nustatyta, kad Vokietijos valdžios institucijos nebuvo formaliai pasiūliusios Komisijai perduoti jai 2001 m. balandžio 19 d. restruktūrizavimo planą ir kad jos tikėjosi, jog Komisija galėjo priimti sprendimą jos jau turimos informacijos pagrindu

(žr. šio sprendimo 160 punktą). Dėl šios priežasties Komisija nėra padariusi akivaizdžios vertinimo klaidos neprašydama nei Vokietijos Federacinės Respublikos, nei tuo labiau ieškovės pateikti minėtą planą.

206 Dėl fakto, kad Komisija, kaip ji pati pripažįsta, neperdavė Vokietijos valdžios institucijoms *Schott Glas* 2001 m. sausio 23 d. atsakymų į jos pateiktus klausimus, Pirmosios instancijos teismas pabrėžia, kad vien ši aplinkybė bet kuriuo atveju negalėtų lemti ginčijamo sprendimo panaikinimo.

207 Faktiškai reikėtų pažymėti, kad, priešingai *Schott Glas* teiginiams minėtuose atsakymuose, ginčijamame sprendime Komisija nepriėjo prie išvados, kad tam tikrose prekių rinkose, kuriose veikė ieškovė, susidarė struktūrinis gamybos pajėgumų perteklius (101 konstatuojamoji dalis).

208 Kita vertus, dėl *Schott Glas* argumentų dėl ieškovės vykdomos tariamai agresyvios kainų politikos Komisija, ginčijamame sprendime nagrinėdama pagalbos proporcingumą, nurodė (103 konstatuojamoji dalis):

„Savo pastabose dėl proceso pradėjimo [ieškovės] konkurentas pažymėjo, kad [ieškovė] sistemingai pardavinėjo savo prekes mažesnėmis negu rinkos kainomis ir net žemiau savikainos bei kad [ieškovė] nuolat gaudavo savo patirtų nuostolių kompensaciją. Atsižvelgiant į tai, kad joks realus restruktūrizavimo planas nebuvo pateiktas, Komisija neatmeta galimybės, kad įmonė skirdavo gautas lėšas rinką iškreipiančiai veiklai, nesusijusiai su restruktūrizavimo procesu.“

- 209 Tačiau net jeigu, priešingai šiame punkte esančiai informacijai, Komisija grįstų savo išvada dėl pagalbos proporcingumo sąlygos neįvykdymo ne tik *Schott Glas* pastabomis, bet taip pat jos 2001 m. sausio 23 d. atsakymais į Komisijos pateiktus klausimus, ši aplinkybė nelemtų ginčijamo sprendimo panaikinimo. Faktiškai, kaip jau buvo pažymėta anksčiau, Komisija pagrįstai manė, kad be tinkamo restruktūrizavimo plano negalima buvo tikėtis ieškovės gyvybingumo sugrąžinimo. Vien ši išvada pateisina pagalbos nesuderinamumo pripažinimą.
- 210 Darytina išvada, kad net jeigu Vokietijos Federacinė Respublika būtų turėjusi *Schott Glas* 2001 m. sausio 23 d. atsakymus, ginčijamo sprendimo turinys nepasikeistų.
- 211 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, nagrinėjamas pagrindas yra atmestinas.

Dėl ketvirtuoju pagrindu nurodytos netinkamos motyvacijos

Šalių argumentai

- 212 Be su kitais teisiniais pagrindais susijusios netinkamos motyvacijos, ieškovė kaltina Komisiją netinkamai motyvavus ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame nurodomas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai EB 87 straipsnio 1 dalies prasme ir bendram interesui prieštaraujantis prekybos sąlygų trikdymas EB 87 straipsnio 3 dalies c punkto prasme. Komisija apsiribojo konkurentų ir prekybos nagrinėjamų prekių rinkose buvimo konstatavimu (51 konstatuojamoji dalis). Tačiau ji turėjo apibrėžti šią rinką bent jau bendrais bruožais, nurodyti pagrindinius ieškovės konkurentus kitose valstybėse narėse, taip pat apibūdinti Bendrijoje vykstančius

pagrindinius prekybos srautus bei tiksliai nurodyti ieškovės pasitraukimo iš rinkos pasekmes, kadangi tam tikrose srityse *Schott Glas* grupė buvo vienintelis konkurentas (minėto sprendimo *British Airways ir kt. prieš Komisiją* 273 punktas).

- 213 Be to, ginčijamo sprendimo motyvuose nebuvo atsižvelgta į nagrinėjamos priemonės kontekstą (1997 m. gegužės 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *TWD prieš Komisiją*, C-355/95 P, Rink. p. I-2549, 26 punktas). Taikydama privataus investuotojo kriterijų Komisija faktiškai turėjo ištirti nagrinėjamą priemonę anksčiau suteiktos pagalbos, kuriai buvo taikoma atskira kontrolės procedūra, kontekste (37, 42, 63, 65, 85 ir 110 konstatuojamosios dalys).
- 214 Komisija ir įstojusi į bylą šalis neigia šiam pagrindui paremti ieškovės iškeltus argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

- 215 Primintina, kad nors savo sprendimo motyvuose Komisija turi bent jau išdėstyti pagalbos suteikimo aplinkybes, kuomet jos įrodo, kad pagalba daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, ji neprivalo įrodinėti realių jau suteiktos pagalbos padarinių. Priešingu atveju šis reikalavimas būtų naudingas neteisėtą pagalbą teikiančioms valstybėms narėms, kitų valstybių narių, pranešančių apie planuojamą suteikti pagalbą, nenaudai (šiuo klausimu žr. minėto 2002 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-113/00, 54 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

- 216 Atsižvelgiant į šią teismų praktiką, darytina išvada, kad nagrinėjamoje byloje Komisija nepažeidė pareigos pakankamai motyvuoti ginčijamą sprendimą.
- 217 Faktiškai ginčijamo sprendimo 35 ir 36 konstatuojamosiose dalyse Komisija apibrėžė nagrinėjamų produktų, konkrečiai, specialaus stiklo, rinką ir konstatavo, kad ieškovė buvo viena iš dešimties šioje rinkoje veikiančių Bendrijos įmonių. Be to, ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamojoje dalyje tinkamai ir pakankamai išsamiai išdėstyti faktai ir teisiniai samprotavimai, į kuriuos buvo atsižvelgta vertinant su poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai susijusią sąlygą, konkrečiai, kad Bendrijoje įsisteigę ieškovės konkurentai veikė nagrinėjamų prekių rinkoje, kad šioje rinkoje vyko prekyba ir kad šie konkurentai negaudavo tokios finansinės naudos, kuria naudojosi ieškovė.
- 218 Darytina išvada, kad šis pagrindas taip pat yra atmestinas.

Dėl penktuoju pagrindu nurodyto Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 1 dalies antrojo sakinio pažeidimo

- 219 Ieškovės manymu, Komisija pažeidė esminę procedūrinę taisyklę neišsiųsdama jai *ex officio* ginčijamo sprendimo kopijos, kaip reikalauja Reglamento Nr. 659/1999 20 straipsnio 1 dalies antrasis sakiny. Šios nuostatos tikslas yra garantuoti pagalbos gavėjui, kurio paminėjimas yra gerokai svarbesnis nei kitų asmenų, kad jis tikrai turės komisarų kolegijos priimtą tekstą. Teisinio tikrumo principas reikalauja, kad Komisija įvykdytų šią pareigą per du mėnesius nuo sprendimo priėmimo datos.

- 220 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas mano, kad Komisija pagrįstai teigia, jog minėto Reglamento 20 straipsnio 1 dalies antrasis sakinytis įpareigoja perduoti sprendimą, kuriuo užbaigiama kontrolės procedūra, tik po jo priėmimo ir perdavimo suinteresuotai valstybei narei. Kadangi teisės akto teisėtumas vertintinas atsižvelgiant į jo priėmimo metu esančias faktines ir teises aplinkybes, minėtos nuostatos pažeidimas neleisų pripažinti ginčijamo sprendimo neteisėtu ir dėl to panaikinti jį.
- 221 Taigi penktasis pagrindas, o kartu ir visas ieškinytis yra atmestini.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 222 Pagal Darbo reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovės reikalavimai ir teisiniai pagrindai buvo atmesti, ji, be savo išlaidų, turi padengti Komisijos turėtas išlaidas, įskaitant laikinųjų apsaugos priemonių taikymo proceso išlaidas, pagal jos pateiktus reikalavimus.
- 223 Ieškovė taip pat turi atlyginti įstojusios į bylą šalies išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Ieškove padengia savo išlaidas ir Komisijos bei į pagrindinę bylą ir į procesą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo įstojusios šalies nurodytas išlaidas.**

García-Valdecasas

Lindh

Cooke

Legal

Martins Ribeiro

Paskelbta 2004 m. liepos 8 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

Pirmininkas

H. Jung

R. García-Valdecasas